The Key to Understanding Islam

Ключ до розуміння Ісламу

المفتاح لفهم الإسلام

Абдур-Рахман аш-Шиха

عبد الرحمن بن عبد الكريم الشيحة

переклад

EUROPEAN ISLAMIC RESEARCH CENTER (EIRC)

& Мухаммад аль-Гарбі

المركز الأوروبي للدراسات الإسلامية & محمد الغربي

The Key To Understanding Islam

Абдур-Рахман аш-Шиха

переклад:

EUROPEAN ISLAMIC RESEARCH CENTER (EIRC)
& Мухаммада аль-Гарбі

Перевірка:

- Svyripa Olga
- Lustikova Anna Aleksandrovna
- Armen Nalbandyan

Загальна редакція:

- Професор Kamal Hassan Ali (фахівець із мовних та гендерних студій)
- Д-р Ahmad.Turkistani (доцент університету Аль-Імам)
- Д-р Khider Alshibani (фахівець із фізики твердих тіл)
- Д-р Ibrahim bin Sa'ad Abu Nayyan
- Д-р Om Hassan Al Shareef (фахівець із літератури)
- Dawund Abu Sulaiman Mavins
- Khalid Walter Denston
- Abdulsalaam Abdullateef Al-Britani
- Abdussalam Schalabi
- Annie Torres

Зміст

Аллах говорить:

(Скажіть: «Ми увірували в Аллаха і у те, що зіслано нам, і що зіслано Ібрагіму, Ісмаїлу, Ісхаку, Якубу та колінам із нащадків їхніх; у те, що було дано Мусі, Ісі, у те, що було дано пророкам від Господа їхнього. Ми не проводимо межі між ними, і Йому Ми підкоряємося!»)

(Коран, 2:136)

Ім’ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

Вступ

Хвала Аллаху, Господу[1] Світів. Мир і благословення пророку Мухаммаду (мир йому й благословення Аллаха!), його сім’ї і сподвижникам.

Ця праця в короткій формі роз’яснює сутність релігії[2], яка є останнім Божественним Заповітом і робить недійсними всі попередні релігії. Згідно із сучасними дослідженнями, число послідовників Ісламу перевищує мільярд. І, щорічно, величезна кількість людей входить у лоно цієї релігії, незважаючи на те, що мусульманські проповідники не отримують достатньої матеріальної та моральної підтримки.

Перш ніж почати читати цю книгу, Вам необхідно знати, що Коран не є науково-дослідницькою працею. Коран – це Священна Книга, яка визначає життя мусульманина у всіх його аспектах: політиці, громадських відносинах, економіці, етиці.

При написанні цієї роботи, я не ставив перед собою за мету зв’язати кожне нове наукове відкриття з певним коранічним аятом[3]. І, наводячи деякі наукові факти, прагнув лише показати, що існують аяти, які вказують на певну наукову інформацію, підтвердження якої стало можливим завдяки досягненням сучасної науково-технічної думки.

Я запрошую шановних читачів ознайомитися із цією книгою і закликаю задуматися над божественними знаменнями і докласти всіх зусиль, щоб осягнути істинну релігію Бога.

Д-р Абдур-Рахман аш-Шиха

email: alsheha2@gmail.com

---

[1] У Корані використовується слово *Рабб*. В українській мові не існує словесного еквівалента, який би повною мірою відображав смислове значення цього слова. «Рабб» означає *Творець, Той, Хто дає прожиток, Той, від Якого залежать всі творіння, Той, Хто дарує життя і посилає смерть …*

[2] «Релігія», український еквівалент арабського слова «Дін». В арабській мові це слово, як правило, означає спосіб життя. Цей, дуже місткий за своїм значенням термін, що передбачає всі дії людини, пов’язані з поклонінням, включаючи політику, етикет і особисту гігієну.

[3] «Аят» – знак; знамення; диво. Найменший уривок тексту Корану, який можна виділити.

Що таке Іслам?

Іслам – це поклоніння Аллаху, засноване на дотриманні принципів Єдинобожжя: безумовна покора Його велінням і відмова від багатобожжя.

☐ Це релігія терпимості і спокою.Аллах Всевишній говорить:

(Аллах бажає вам полегшення, а не утруднення). (2:185)

☐ Іслам – це релігія, за допомогою якої досягаються душевний спокій і мир. Аллах Всевишній говорить:

(Хіба ж не в згадуванні Аллаха знаходять спокій серця?). (13:28)

☐ Іслам – це релігія милосердя і співчуття. Посланець Аллаха говорив:

«Всемилостивий Аллах обдаровує Своєю Милістю тих, хто милосердний до інших. Будьте ж милосердні до земних творінь, і ви неодмінно будете обдаровані милістю Того, Хто на небесах». (Тірмізі)[4]

☐ Іслам – це релігія, яка виховує в людині любов і доброзичливість. Посланець Аллаха сказав:

«Більшої любові Аллаха удостоюються ті люди, які володіють більшою доброзичливістю». (Табарані)

☐ Іслам – це релігія зрозуміла, вільна від усякого роду протиріч і помилок. Аллах говорить:

(І раніше за тебе Ми відсилали чоловіків, яким дарували одкровення. Запитайте про це у людей Нагадування, якщо ви не знаєте). (16:43)

☐ Іслам – це універсальна релігія. Це звернення, що не спрямоване на певну категорію людей, а спрямоване до всього людства. Аллах говорить:

(Ми відправили тебе до всіх людей добрим вісником і застерігачем, але більшість людей не знають цього). (34:28)

• Іслам – це релігія, що дає людині, яка входить в її лоно, можливість почати нове життя, бо Аллах прощає попередні провини та помилки. Посланець Аллаха повідомив своїм сподвижникам:

«Іслам стирає погані вчинки, зроблені людиною до її вступу в Іслам». (Муслім)

---

[4] Тут і далі, в дужках, після слів пророка Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!) , вказується ім’я вченого, у збірнику якого наводиться даний вислів. Вислови пророка зі збірки достовірних висловів імама Аль-Бухарі наводяться, за рідкісним винятком, у відповідності до перекладу Володимира Нірши.

□ Іслам – це завершена, ідеальна релігія, яка є останнім і остаточним Божественним Заповітом. Він замінює собою всі попередні релігії. Аллах говорить:

(Сьогодні Я завершив вам вашу релігію, довів до кінця Свою милість до вас і схвалив іслам як вашу релігію). (5:3)

Всі акти поклоніння в Ісламі за своєю формою діляться на три види[5]: слова, фізичні діяння, переконання. Вони є гарантом цілісності та єдності мусульманської громади і відіграють важливу роль у вихованні особистості, яка повинна володіти високими моральними якостями, чистим та відкритим серцем.

► *Ворота Кааби. Вони відкриваються один раз на рік, перед сезоном хаджу, коли Каабу миють і накривають особливим Покривалом.*

Іслам очима західних вчених.

Монтгомері Уотт у своїй книзі «Що таке Іслам?» пише:

«Упередженість – лише одна з безлічі перешкод, що зустрічає на своєму шляху європеєць або американець, який прагне вивчити Іслам. Намагаючись визначити Іслам, як «релігію Корану», або «релігію чотирьохсот мільйонів мусульман на сьогоднішній день»[6], він винайшов термін, який у основі своїй є недостатнім і неприйнятним для опису такого місткого поняття, як «релігія».

А який сенс приховує у собі слово «релігія» для

[5] Такий поділ стає зрозумілим, якщо врахувати, що значення слова «поклоніння» в Ісламі відрізняється від того, що прийнято вважати поклонінням в інших релігіях і віруваннях. Поклоніння в Ісламі – це узагальнене поняття, що включає в себе слова і справи, як явні, так і приховані, які любить Аллах і які бажані Йому, Всевишньому. Таким чином, поклоніння у мусульман – це слова, справи, переконання і навіть почуття, такі, як, наприклад, любов до Аллаха, надія на Його милість і страх перед Ним ... (Прим. перекладача).
[6] У 2007 році у світі проживало 1,3 млрд. мусульман.

західного обивателя?

У кращому випадку, – це година або дві в недільні дні, присвячені виконанню певних ритуальних дій, які спонукають людину проявляти доброзичливість до інших, сприяють дотриманню стандартних норм спілкування між чоловіком та жінкою, дають хоч якусь духовну підтримку, що дозволяє людині триматися на плаву в її боротьбі з щоденними проблемами. Вплив же такої релігії на сферу торгівельних, економічних взаємин і на політику дуже незначний або й зовсім відсутній.

У гіршому випадку, релігія (в західному розумінні) виховує в серцях більшості щасливих членів суспільства самовдоволення і зарозумілість.

Частина європейців взагалі вважає релігію опіумом, який допомагає експлуататорам тримати інших людей в покорі. І наскільки ж разюче відрізняється від усього цього мусульманське розуміння релігії, ясно виражене в коранічному аяті: «Істинна релігія перед Аллахом – іслам» (3:19). Арабський еквівалент слова «релігія», використаний в Корані, – слово «Дін». Лінгвістично воно означає спосіб життя людини у всьому його розмаїтті. І це поняття не обмежується тільки особистим життям конкретного індивіда, але охоплює як приватну, так і суспільну сторони людського буття. Воно як би наскрізь пронизує всю суспільну структуру, вбираючи в себе і теологічну догму, і різні форми поклоніння, і політичну теорію, і детальний кодекс поведінки. Сюди ж відноситься і те, що європейці називають «Правилами особистої гігієни і етикетом»».

Стовпи ісламу

Деякі акти поклоніння, що виконуються через фізичні дії або виголошення слів, отримали назву «Стовпи Ісламу», в силу їх важливості. Стовпів Ісламу – п’ять:

- Свідчення віри (шахада);
- Здійснення молитви (намазу);
- Виплата закяту (обов’язкове пожертвування на користь тих, хто має на це право);
- Піст в місяць Рамадан;
- Велике паломництво (хадж).

1. Свідчення віри (шахада):

Свідчення віри арабською мовою звучить приблизно таким чином: **«Ля іляха ілляллах, Мухаммад расулюллах»** (Що означає: Немає божества, гідного поклоніння, крім одного Аллаха, і Мухаммад– посланець Аллаха).

Свідчення складається з двох частин. Значення першої частини «Немає божества, гідного поклоніння, крім одного Аллаха» зводиться до наступного:

1) Аллах – Єдиний Творець всього, що існує. Весь створений світ належить одному Аллаху і Він розпоряджається ним повновладно і безроздільно. Тільки один Аллах дарує прожиток Своїм рабам, відповідає на їхні благання і визначає їхню долю.

2) Аллах – Єдиний, Хто гідний поклоніння, а всі інші об’єкти поклоніння є помилковими або вигаданими.

3) Аллаху належать прекрасні імена і досконалі атрибути. Ми можемо називати Його тільки тими іменами або описувати тільки тими атрибутами, які наведені в Корані або у достовірних висловах пророка Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!).

► *Немає божества, гідного поклоніння, крім одного Аллаха.*
Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) – посланець Аллаха.

Значення другої частини свідчення «Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) – Посланець Аллаха» має на увазі те, що мусульманин зобов’язаний:

1) Беззаперечно підкорятися велінням посланця;

2) Беззастережно вірити в те, про що він повідомив;

3) Відмовитися від того, що він заборонив і уникати дій, від яких він застеріг;

4) Поклонятися Аллаху тільки так, як цього вчив посланець. В питаннях поклоніння не здійснювати того, чого не робив посланець.

Всі стовпи Ісламу, як і інші акти поклонінь, повинні виконуватися з щирістю, виключно заради Аллаха, а також в суворій відповідності з тим, як це робив посланець Аллаха Мухаммад. Правильне виконання мусульманином стовпів Ісламу є запорукою милості Аллаха, а несумлінне невиконання хоча б одного із стовпів тягне за собою гнів Аллаха і Його суворе покарання.

МУХАММАД – ПОСЛАНЕЦЬ АЛЛАХА

Його повне ім’я – Мухаммад ібн Абдуллах ібн Абдуль-Мутталіб ібн Хашим. Також відомий як Абуль-Касим. Він належить до Арабського плем’я Курейш, яке бере свій

початок від Аднана, одного з синів Ісмаіла. Ісмаіл, пророк Аллаха, був сином посланця Аллаха – Ібрахіма (Авраама).

Посланець Аллаха Мухаммад народився у 571 році у величному місті Мекка, яке було релігійним центром Аравійського півострова, оскільки на його території знаходилася священна Кааба, побудована Ібрахімом та його сином Ісмаілом.

Ще до надіслання йому першого Одкровення він був знаний серед людей як «той, хто заслуговує на довіру», і вони довіряли йому своє майно, якщо вирушали у подорож. Його також називали «правдивий», за його виключну чесність. Він ніколи не брехав і не зраджував. Він завжди бажав людям тільки добра.

У віці сорока років Мухаммад отримує перше Одкровення і повідомляє про це своїй дружині Хадіджі, нехай буде Аллах милостивий і прихильний до неї:

«Дійсно я злякався за себе», Хадіджа ж відповіла: «Ну що ти! Аллах ніколи не принизить тебе. Ти підтримуєш зв'язок з рідними, ти несеш на собі тягар чужих клопот, ти віддаєш своє багатство тим, хто нічого не має, шануєш і пригощаєш їжею своїх гостей і ти завжди підтримуєш у лиху годину. (Бухарі)

Відтак він перебував у Мецці протягом тридцяти років, увесь цей час проповідуючи серед людей віру в єдиного Бога – Аллаха. Далі Мухаммад мігрує до міста Медина, де закликає його мешканців до Ісламу. І вони визнали Іслам.

Через вісім років після міграції посланець Аллаха повернувся і підкорив Мекку. Він помер у віці шести десяти трьох років, коли Аллах розкрив йому весь Коран. Все релігійне законодавство остаточно оформилося, досягло своєї довершеності та досконалості, а значна більшість арабського народу визнали і прийняли Іслам.

ЩО ГОВОРЯТЬ ПРО МУХАММАДА?

Джордж Бернард Шоу у своїй праці «Істиний Іслам» говорив:

Я завжди був високої думки про релігію Мухаммада через її дивовижну життєвість. Це єдина релігія, що володіє здатністю змінювати людське існування, що звернена до різних поколінь. Я переконаний, що віра Мухаммада невдовзі стане прийнятною у сьогоденній Європі. Середньовічна духовність зі своєю неосвідченістю і лицемірством, змалювала релігію Мухаммада найтемнішими фарбами. Вони фактично були вишколені ненавидіти та зневажати і Мухаммада і його релігію. Для них Мухаммад був противником Христа. Я вивчав його, цю дивовижну людину, і на мою думку, він ніяк не може називатися поборником Хреста, а тільки Рятівником людства.

Майкл Х. Харт у своїй книзі «Сто великих постатей» пише:

«Мій вибір Мухаммада, як людини, що відкриває перлік найвпливовіших людей світу, може здивувати і викликати невдоволення у читача. Але я впевнений, що він є єдиною людиною в історії, яка досягла приголомшливого успіху, як на релігійній, так і на мирській теренах».

Анні Безант у книзі «Життя і учіння Мухаммада» говорить:

«Неможливо, щоб людина, яка вивчає життя і характер великого пророка Аравії, і знає, чому він вчив і як жив, ставилася до цієї могутньої людини, одного з Посланців Всевишнього інакше як з шаною. Можливо, багато з того, що я пишу, вам вже добре відоме і знайоме, але коли я сама перечитую усі свої записи, нові почуття ушанування і захоплення цим мужнім і могутнім вчителем з Аравії захоплюють мене знову і знову».

2. Молитва (намаз)

Намаз – це те, що єднає раба з його Господом. Здійснюючи намаз, мусульманин молиться своєму Господу, благаючи Його про прощення і наставництво, просить Його про допомогу і захист. Мусульманин зобов’язаний здійснювати п’ять щоденних намазів. Чоловік здійснює їх в мечеті, спільно з іншими мусульманами, за винятком тих випадків, коли ісламське право дозволяє чоловікам здійснювати намаз поза мечеттю. Колективний намаз у мечеті відіграє важливу роль в житті мусульманина. Він допомагає підтримувати зв’язок між братами по вірі, зміцнює між ними дружні зв’язки і любов, згуртовує громаду. Якщо хто-небудь перестав відвідувати намаз у мечеті, мусульмани навідуються до нього додому. Якщо його відсутність викликана хворобою, то його браття просять Аллаха послати хворому одужання, а якщо ж причиною відсутності стало недбальство або лінощі, то мусульмани наставляють і закликають свого брата. Расова, кланова чи класова приналежність – всі ці соціальні відмінності стираються під час здійснення колективного намазу, бо ті, що моляться, яких об’єднує єдина мета, місце збору і діяння – однаково рівні у своєму предстоянні перед їх Господом.

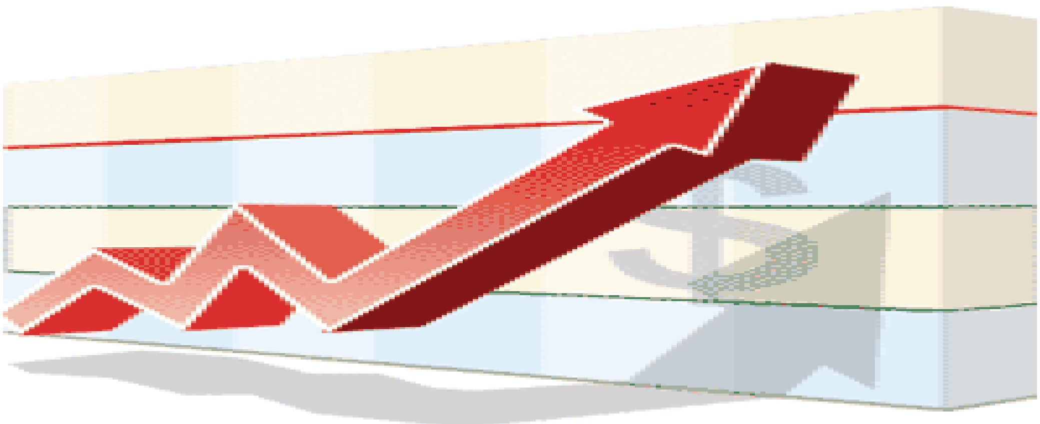

► *Велика група віруючих, вклоняється та прославляє свого єдиного Бога, демонструючи тим самим свою покірність і смиренність перед Всевишнім Аллахом.*

3. Закят – обов’язкова виплата

Це невелика частина статку, яку заможний мусульманин жертвує своїм бідним та нужденним братам. Категорія людей, які зобов’язані виплачувати закят, також як і тих, які мають право на його отримання, періодичність, розмір і умови виплати – чітко обумовлені в ісламському праві. Охоче здійснюючи закят мусульмане виконують волю Аллаха.

Метою закяту є виховання в мусульманській громаді духу взаємодопомоги і співчуття, а також викорінення убогості, бідності й соціальних хвороб, що їх супроводжують. Закят очищає серця багатих від скупості, а серця бідних від ненависті і заздрості до їхніх братів, що процвітають.

► *Одне з лінгвістичних значень арабського слова «Закят» – збільшення. Тобто Аллах збільшує добробут людей, які стараються надавати матеріальну допомогу незаможним. Також закят є, свого роду, захистом власності того, хто жертвує, від*

всякого роду лих. Аллах приготував велику нагороду тим, хто витрачає свої статки на користь нужденних мусульман.

4. Піст в священний місяць Рамадан

Раз на рік, у місяць Рамадан, мусульмани дотримуються обов'язкового посту. Із світанком і до заходу сонця вони утримуються від усіх дій, які порушують піст, таких, як їжа, питво і статева близькість. Піст, який є одним з найважливіших актів поклоніння, був також усталений і послідовникам інших релігій.

Аллах говорить:

(О ви, які увірували! Встановлено для вас піст — так само, як був він встановлений для тих, які жили раніше за вас. Можливо, будете ви богобоязливі!). (2:183)

► *Мусульмани використовують місячний календар, щоб визначити початок і кінець місяця. Деякі події, що мають важливе значення для мусульман, такі, як прихід місяця Рамадан або сезону хаджу, також визначаються згідно з місячним календарем.*

5. Велике паломництво (хадж)

Кожен мусульманин, чоловік або жінка, що досяг статевої зрілості і перебуває при здоровому глузді, хоча б один раз в житті, зобов'язаний здійснити хадж, якщо це дозволяє йому його фінансове становище і фізичний стан. Хадж – паломництво до священного

дому Аллаха, Кааби, для того, щоб в певний час, в певних місцях, здійснити певні обряди поклоніння.

Аллах говорить:

(Люди зобов'язані перед Аллахом здійснювати хаддж у Дім — хто буде спроможний на це). (3:97)

Під час хаджу, прочани з усього світу, одягнені в однакові шати, збираються в одному місці, звертаються до Єдиного Бога, здійснюють однакові ритуали. У цей час стираються відмінності між людьми з різними відтінками шкіри, багатими і бідними, знатними і простолюдинами, арабами і не-арабами. Всі вони рівні перед Господом і розрізняє їх Аллах лише за благочесністю. Хадж – це велика подія, яка підкреслює братську основу мусульманської громади, єдність її цілей і прагнень.

► *Прочани здійснюють ритуальний обхід навколо Кааби. Священна Мекканська мечеть може одночасно вмістити понад два мільйони людей.*

Стовпи віри (стовпи іману)

Усталені акти поклоніння, що здійснюються через затвердження у серці мусульманина певної системи релігійних поглядів, отримали назву «стовпи віри». Розглянемо наступні стовпи віри:

1. Віра в Аллаха

Віра в Аллаха передбачає віру в Його існування, а також віру в те, що Він:

• Єдиний, Хто гідний поклоніння;

• Єдиний, Хто володіє Прекрасними Іменами та Рисами і ніхто з Його творінь не зрівняється з Ним у цьому;

• Єдиний у своєму пануванні над усім створеним, не має співтоваришів або суперників у тому, що Він вершить. Він Творець всього і все, що Він створив, належить Йому, і Він Один керує Своїми творіннями. У створених Ним світах нічого не відбувається без Його дозволу.

► *На цьому малюнку ви бачите текст 112-ї сури Корану. Вона була послана Мухаммаду (мир йому й благословення Аллаха!) у відповідь на прохання багатобожників описати Аллаха.*

Аллах говорить:

(Скажи: «Він — Аллах — Єдиний, Аллах Самодостатній, не народив і не був народжений, і ніхто не був рівним Йому!»). (112:1-4)

2. Віра в ангелів

Цей стовп передбачає віру в існування ангелів. Нікому не відома їх кількість, окрім Всевишнього Аллаха. Він створив їх для того, щоб вони постійно вшановували Його.

Аллах говорить:

(Є серед вас такий, який затримається, а коли вразить вас лихо, то скаже: «Аллах був милостивий до мене, і я не був там разом із ними). (4:172)

Ангели не наділені рисами Аллаха. Вони не є Його дітьми. Аллах їх створив для виконання визначених для них завдань.

Аллах говорить:

(Вони говорять: «Милостивий узяв Собі дитину!» Преславний Він! Але ж вони тільки шановані раби! Не випереджають Його словом і діють згідно з Його наказом!). (21:26-27)

3. Віра в Писання

Цей стовп передбачає віру в те, що Всевишній Аллах дарував Своїм посланцям Писання, які вони зобов'язані були донести до людей. Ці Священні Книги містили закони, обов'язкове для виконання тими народами, яким воно призначене.

► *Священний Коран*

Ось деякі з Писань:

• Сувої Ібрагіма (Авраама) і Муси (Мойсея), мир їм обом;

• Тора. Святе Письмо, послане пророку Мусі, мир йому;

• Забур (Псалми). Святе Письмо, послане пророку Дауд (Давиду), мир йому;

• Інджіль (Євангеліє). Святе Письмо, послане пророку Ісі (Ісусу), мир йому;

• Шляхетний Коран. Мусульманин зобов'язаний вірити в те, що Коран – це Слово (Мова) Аллаха, нестворене, низведене пророку Мухаммаду (мир йому й благословення Аллаха!) через ангела Джібріля (Гавриїла). Коран – остання Божественна Книга, що скасовує собою усі попередні Писання.

Що необхідно знати про Коран?

Коран для мусульман є джерлом всіх догматів, а також керівництвом, що регулює матеріальну і духовну сфери їх життя. Він, безумовно, відрізняється від усіх попередніх Священних Писань і ці відмінності полягають у наступному:

- Коран – остання з Божественних Книг, тому Всевишній Аллах обіцяє охороняти Його від будь – яких змін і спотворень. Він говорить:

«Воїстину, Ми ті, хто дарував це Послання (Коран), і Ми ті, хто оберігає його»(15;9)

- Коран містить закони, дотримання яких гарантує добробут і щастя у суспільстві.
- Коран містить достовірні відомості про пророків та посланців та їх взаємини з людьми серед яких вони проповідували.
- Він був посланий всьому людству, щоб вивести його з темряви та неуцтва до світла віри і знань.

- Декламування Корану, заучування його напам'ять, навчання Корану інших є актами поклоніння і шанування.

Що говорять про Коран?

Моріс Букай у своїй книзі «Біблія, Коран і Наука» пише:

«Коран відрізняється від двох попередніх Писань. Він не містить суперечливої інформації, яка б свідчила про те, що в Священний текст були внесені зміни ... Враховуючи рівень знань за часів Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!), неможливо повірити в те, що багато положень Корану, що стосуються тих чи інших наукових питань, могли би бути результатами людських пошуків. Отже, Коран необхідно розглядати, як Книгу Божественних одкровень, і відвести Йому особливе місце».

4. Віра в посланців Аллаха

Мусульманин зобов'язаний увірувати в те, що Аллах обирав кращих представників людства, як Своїх посланців і направляв їх до Своїх рабів зі зведенням Божественних Законів. Основою покликання усіх посланців було веління поклонятися лише Одному Аллаху. При передачі людям Божественних Одкровень усі посланці Аллаха були непогрішними, вільними від усякого роду помилок і неточностей. Про дійсну кількість пророків і посланців знає один лише Аллах. Направивши до людей посланців, Він позбавив невіруючих можливості чим-небудь виправдати своє невір'я. Першим пророком Аллаха був Адам; першим же посланецем був Нух (Ной) і останній посланець Всевишнього, після якого вже не буде інших пророків і посланців, – Мухаммад. Усі пророки – люди.

Аллах говорить:

(І раніше за тебе Ми відсилали чоловіків, яким давали одкровення. Запитайте про це в людей Нагадування, якщо ви не знаєте!). (21:7)

5. Віра в Судний день

Цей стовп передбачає віру в те, що життя в цьому світі має своє закінчення.

Аллах говорить:

(Все, що на землі — гине! Вічним є лише лик Господа твого, сповненого слави та щедрості!). (55:26-27)

Після смерті раб Аллаха воскресне в День Суду і з буде відповідати за всі його діяння. Аллах винагородить вічним життям в раю тих, хто увірував у Нього, вершив добрі

справи та послідував за Його пророками і посланцями. І покарає вічним життям у пеклі тих, хто відмовився увірувати в Нього, коїв лихі діяння і відкинув заклик пророків і посланців.

6. Віра в Божественний припис і передвизначення

Цей стовп передбачає віру в те, що Знання Аллаха – абсолютне і одвічне, тобто існувало завжди. Він знає усе про кожне створіння (подію) до створення, і знає, що з ним буде згодом. Долі всіх творінь, все, що має статися до Судного дня, викарбувано в Збереженій Скрижалі. Ніщо не відбувається без волі Аллаха. Він – Творець усього сущого, що свідчить про Його абсолютну могутність. Аллах створює творіння, а також діяння Своїх творінь.

Аллах говорить:

(Аллах — Той, Хто створив сім небес і стільки ж земель. Сходить між ними наказ задля того, щоб знали ви, що Аллах спроможний на кожну річ, і що Він охоплює кожну річ знанням). (65:12)

(Він створив кожну річ і розмірив її мірою). (25:2)

(Аллах створив і вас, і те, що ви робите!) (37:96)

Віра в передвизначення не заперечує важливості здійснення необхідних дій для досягнення мети, не зважаючи на те, що успіх або невдача в цій справі приписані Аллахом.

Плоди віри в Божественний припис і передвизначення

Ця віра:

• дає спокій і умиротворення;

• спонукає людину до пошуку знань і дослідження світобудови;

• збільшує в душах віруючих надію на Аллаха і виганяє з їх сердець страх перед іншими творіннями.

Посланець Аллаха сказав:

«Знай же, що навіть якщо всі люди зберуться, щоб допомогти тобі, вони не зможуть допомогти нічим, крім того, що Аллах вже приписав тобі. І якщо всі люди зберуться, щоб нашкодити тобі, вони не нашкодять тобі нічим, крім того, що Аллах вже визначив для тебе. Пір’я підняті і сувої висохли». (Тірмізі)

Деякі основоположні принципи Ісламу

Релігія, життя, майно, честь мусульманина, збереження його роду, розум і здатність до творчої діяльності[7] – недоторкані.

Пророк Аллаха сказав:

«Воістину, взаємини між вами повинні бути такими, щоб ваша кров, ваше майно і ваша честь були для вас настільки ж священними, наскільки священним є цей ваш день[8] у цьому вашому місяці[9] в цьому вашому місті[10]!» (Бухарі)

«Хочеш я розкажу вам, хто такий справжній віруючий? Це людина, якій інші довіряють свої гроші і власне життя. Справжній мусульманин – у руках і у словах якого вам безпечно. Справжній борець на стежині Аллаха той, хто докладає зусиль, щоб встояти перед спокусою своїх внутрішніх бажань, щоб слідувати настановам Аллаха, і справжній переселенець (хто жив у країні невіруючихі емігрував до країни віруючих) той, хто перестав грішити і поводитися ганебно.» (Ібн Хаббан)

Етикет і моральні підвалини в Ісламі

Іслам забороняє зло і аморальність у будь-яких їхніх проявах.

Аллах говорить:

(Скажи: «Воістину, мій Господь заборонив огидні вчинки, відкриті й приховані, інші гріхи й несправедливе сваілля, додавання Аллаху рівних, про яких Він не зіслав жодного доказу, а ще — коли говорите ви про Аллаха те, чого не знаєте!»). (7:33)

Іслам сприяє засвоєнню гарних манер та норм моральної поведінки

Пророк Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) говорив:

«Я був посланий, щоб довести до досконалості благочестя і добрі манери». (Хакім)

Аллах, також, сказав:

---

[7] Мається на увазі заборона на вчинення дій, що перешкоджають здатності людини розсудливо мислити, такі як прийом одурманюючих засобів, алкоголю, наркотиків і т.д.

[8] День перебування в долині Арафат під час хаджу.

[9] Місяць хаджу.

[10] Мекка.

(Скажи: «Приходьте, я прочитаю вам про те, що заборонив вам Господь ваш: нікого не вважайте рівним Йому, якнайкраще ставтеся до батьків. Не вбивайте дітей своїх, боячись бідності, адже Ми наділяємо й вас, і їх. Не наближайтеся до огидних вчинків — явних і прихованих. Не вбивайте душі, вбивство якої заборонив Аллах, якщо не маєте права на те. Він заповів вам це — можливо, ви зрозумієте!»). (6:151)

Також пророк Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) говорив:

«Не увірує ніхто з вас до тих пір, поки не стане бажати своєму братові (в Ісламі) того ж, чого бажає самому собі». (Бухарі)

Повага прав людини в Ісламі

Іслам наказує своїм послідовникам з повагою ставитися до прав оточуючих. Батьки, діти, родичі та сусіди – всі ці групи людей володіють особливими правами відповідно до тієї ролі, яку вони відіграють у суспільстві. Принцип поваги прав і гідності людини дозволяє згуртувати всю мусульманську спільноту, зміцнити зв'язки між різними її членами, перешкоджає роз'єднанню.

Аллах говорить:

(Поклоняйтесь Аллаху та не додавайте Йому нікого як рівного. Якнайкраще ставтеся до батьків, родичів, сиріт і бідних; а також до сусідів, які є вашими родичами, і до тих, які не є вашими родичами; до побратима, до подорожнього, а також до рабів ваших. Воістину, Аллах не любить зухвалих і гордих) (4:36).

Пророк Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) сказав:

«Кожен з вас є пастирем, та кожен з вас несе відповідальність за свою паству. Правитель є пастирем (для своїх підданих) і несе відповідальність за свою паству, чоловік є пастирем для своєї родини і несе відповідальність за свою паству, жінка є пастирем в будинку свого чоловіка і несе відповідальність за свою паству, слуга є пастирем для майна свого господаря і несе відповідальність за свою паству». (Бухарі)

В Ісламі навіть дорога, якою користуються люди, має свої права. Пророк одного разу звернувся до сподвижників зі словами:

«Ні в якому разі не слід вам сидіти на дорогах!» Люди сказали: «Але ми потребуємо (цього), адже тільки там ми (можемо) зібратися і поговорити (одне з одним)!» Тоді пророк, хай благословить його Аллах та привітає, сказав: «Якщо вже вам неодмінно потрібно збиратися (там, то, принаймні) платіть дорозі належне!» (Люди) запитали: «А що значить віддавати належне дорозі?» Він відповів: «(Це значить) опускати погляди, (нікому) не завдавати шкоди, відповідати на вітання, спонукати до схвалюваного і утримуватись від засуджуваного» (Бухарі).

Тварини, згідно з ісламськими принципами, також мають свої права. І милосердне ставлення до них є причиною прощення гріхів.

Пророк Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) розповів наступну історію:

«Одного разу чоловіка, що йшов (своєю дорогою), стала мучити сильна спрага. Він спустився в колодязь і напився звідти, а коли вибрався назовні, несподівано побачив перед собою собаку, яка висувала язика і ковтала від спраги вологу землю. (Побачивши це) чоловік сказав собі: «Цю собаку спрага мучить так само, як мучила вона і мене», після чого він наповнив водою свій черевик, взяв його в зуби, вибрався наверх і напоїв собаку, а Аллах віддячив йому за це, пробачивши йому (його гріхи)». (Люди) запитали: «О, посланець Аллаха, хіба нам належить нагорода і за тварин?» на що він відповів: «Нагорода годиться за все живе» (Бухарі).

І навпаки, несправедливе ставлення до тварин, їх мордування, приводить людину до пекельного вогню. Пророк одного разу, розповідаючи про те, що йому було показане пекло, повідав наступне:

«І раптом я побачив якусь жінку і запитав: «Що вона зробила?» (У відповідь мені) сказали: «Вона тримала кішку під замком, поки та не загинула від голоду, не даючи їй ніякої їжі і не випускаючи (її з дому), щоб та годувалася сама» (Бухарі).

Якщо таке відношення Ісламу до прав тварин, то що ж можна сказати про його ставлення до прав людей?!

Цікаві відомості про Іслам

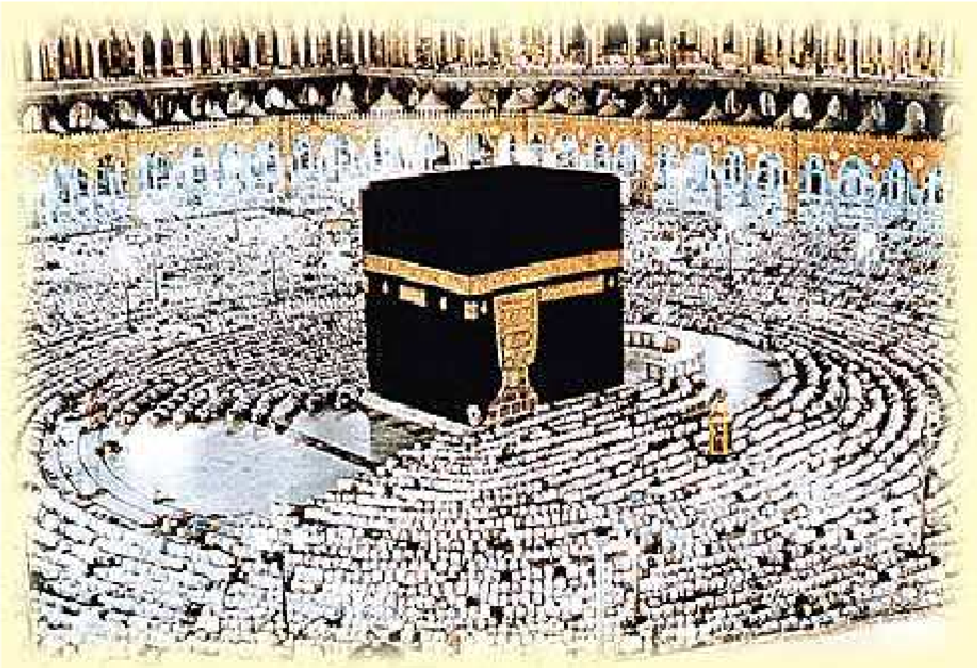
1 – Священна Кааба.

Коли народився Ісмаїл, син Ібрагіма і Хаджар, Сару, першу дружину Ібрагіма, охопили сильні ревнощі, і вона зажадала, щоб Ібрагім відправив Ісмаїла та його матір подалі від неї. Всевишній Аллах змусив Ібрагіма переселити їх на територію сучасної

Мекки. Залишивши Ісмаїла і Хаджар на цій благословенній землі, Ібрагім час від часу відвідував їх.

Пророк Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) розповідав: «...Після цього Ібрагім провів окремо від них (стільки часу, скільки) було завгодно Аллаху, а потім прийшов до них (і побачив, що) Ісмаїл точить свої стріли під великим деревом поруч з Замзамом. Побачивши (Ібрагіма,) він піднявся (зі свого місця, попрямував) до нього, і вони (Вітали один одного, як личить) батькові вітати сина, а синові – батька, а потім (Ібрагім) сказав: «О, Ісмаїл, воістину, я отримав від Аллаха одне веління». (Ісмаїл) сказав: «Роби, що наказав тобі твій Господь». Він запитав: «А ти допоможеш мені?» (Ісмаїл) сказав: «Я допоможу тобі». Тоді (Ібрагім) сказав: «Воістину, Аллах велів мені побудувати тут дім[11]».

«І ось Ібрагім з Ісмаїлом заклали основу Дому: «Господи наш! Прийми від нас, воістину, Ти – Всечуючий та Всезнаючий» (2:127).

► *Кааба – символ єдності мусульманської громади, адже саме до неї спрямовують віруючі свої обличчя під час здійснення намазу. Ритуальний обхід навколо Кааби вважається одним з найвеличнішиxх актів поклоніння Аллаху, Господу Світів.*

Він вказав на пагорб, що височів (над усім) навколо. І тоді вони заклали основи цього будинку, і Ісмаїл став носити каміння, а Ібрагім – будувати; коли ж були зведені стіни, (Ісмаїл) приніс і поставив цей камінь[12] для (Ібрагіма), який встав на нього і про

[11] Тобто Каабу.
[12] Мається на увазі «місце Ібрагіма» (Макам Ібрагім) – камінь зі слідами людських ніг, котрий і донині стоїть між Каабою і колодязем Замзам.

продовжував будувати, Ісмаїл же (продовжував) підносити йому камені, і вони благали його:

(Господь наш! Прийми від нас, воістину, Ти – Той, що Чує, Знаючий) (Бухарі).

Мусульмани всього світу, здійснюючи молитви, спрямовують свої обличчя в сторону Священної Кааби, яка є першою мечеттю, що була побудована на землі.

Аллах говорить в Корані:

(Воістину, перший дім, зведений людьми — це Дім у Бацці, благословення та прямий шлях для світів!). (3:96)

Це символ мусульманської єдності. Віруючі звертаються до неї своїми серцями і тілами.

Також повідомляється, що Абу Зарр, хай буде задоволений ним Аллах, розповідав:

«Одного разу я запитав: «О, посланець Аллаха, яка мечеть була побудована на землі першою?» Він сказав: «Заборонена мечеть». (Аль-масджид аль-Харам[13]). Я запитав: «А після неї?» Він сказав: «Найвіддаленіша мечеть». (Аль-Масджид аль-Акса[14]). Я запитав: «А скільки (років минуло) між (спорудженням) однієї й іншої?» Він сказав: «Сорок років» (після чого додав): «Де б не застав тебе (час) молитви, здійснюй її, бо в цьому[15] благо»».

Коли віруючі обходять будівлю навколо, вони не шанують його, вони поклоняються лише Аллаху.

Аллах говорить:

(Аллаху належить схід та захід. Тож куди б ви не повернулися – всюди лик Аллаха. Воістину, Аллах – Всеосяжний, Всезнаючий). (2:115).

(Нехай же вони поклоняються Господу цього Дому, Адже Він нагодував їх у голодний час та позбавив від страху). (106:3-4)

2. – Чорний камінь[16]

[13] Мається на увазі Кааба і прилегла до неї територія.

[14] Тобто мечеть в Єрусалимі.

[15] Мається на увазі своєчасне здійснення молитви.
[16] Мається на увазі чорний камінь в одному з кутків Кааби.

► *Чорний камінь*

У своєму тлумаченні Корану, ібн Касир наводить наступні слова Алі, хай буде задоволений ним Аллах:

«Звівши стіни Кааби, Ібрагім виявив, що не вистачає каменю в одному з її кутків. Він відправив Ісмаїла на пошуки відповідного каменю, і коли той повернувся, то побачив, що Ібрагім помістив у порожнє місце якийсь камінь і вже укріпив його. Здивований Ісмаїл запитав: «О, отець! Де ти знайшов цей камінь?!» (Ібрагім) відповів: «(Ангел) Джібріл приніс мені його з раю ...»».Таким чином, зведення Кааби було завершено.

Оповідається також, що спочатку цей камінь був біліший від снігу. Тірмізі наводить наступні слова пророка: «Чорний камінь був посланий з раю (і був він) білішим від снігу, і став чорним через людські гріхи».

3. – Місце (Макам) Ібрагіма

Макам Ібрахіма – великий камінь, на якому він стояв, зводячи стіни Кааби.

► *Місце (Макам) Ібрагіма. Одним із чудес пророка Ібрагіма, є те, що камінь, на якому він стояв, зводячи стіни Кааби, став м'яким, і на ньому ясно закарбувалися сліди великого пророка, які можна побачити й донині.*

4 – Колодязь Замзам

Наступна розповідь пророка Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!) добре показує історію появи колодязя Замзам:

«Ібрагім привіз Хаджар (до того місця, де нині знаходиться Кааба), разом з її сином Ісмаїлом, котрого вона ще годувала грудьми, (а саме) – до великого дерева, що стояло біля височини (Де згодом забив Замзам, який нині перебуває в межах) мечеті. У той час в Мецці[17] нікого не було, як не було там і води.

(Ібрагім) залишив їх там, дав їм фініків та хутряний бурдюк з водою, після чого рушив у (зворотний шлях), а мати Ізмаїла послідувала за ним (зі словами): «О, Ібрагім, куди ж ти йдеш, кидаючи нас в цій долині, де немає людей і (взагалі) нічого немає?!» І вона багато раз повторила (ці слова), але він навіть не озирнувся до неї. Потім вона запитала його: «Чи Аллах наказав тобі зробити це?» Він сказав: «Так». Вона сказала: «Тоді Він не залишить нас!» – після чого повернулася (до Ісмаїла); а Ібрагім пішов (далі), дійшовши до гірського перевалу, де вони не (могли) бачити його, він повернувся в бік Кааби, звів руки до неба і звернувся з благанням до Аллаха, (вимовивши) такі слова: (Господь наш, воістину, поселив я частину свого потомства в долині, де нічого не росте, біля Твого заповідного будинку. Господь наш, нехай вони здійснюють молитву і схили до них серця (деяких) людей і наділи їх плодами, щоб вони дякували (Тобі[18])!)

Що ж стосується матері Ісмаїла, то вона годувала його грудьми і пила воду (яка у них була), а коли хутро спорожніло, вона і її син почали відчувати спрагу. І вона стала дивитися, як (її син) звивається (перед нею, замучений спрагою), а потім пішла (покинувши його), бо не могла дивитися (на його муки). Вона побачила, що найближчою горою (до того місця, де вона перебувала,) була ас-Сафа, піднялася на неї, повернулася до долини і стала дивитися туди (у надії) побачити когось, але нікого не побачила. Тоді вона спустилася з ас-Сафи, а коли дісталась долини, підняла край свого одягу, кинулася бігти (як може) бігти виснажений чоловік; перетнула цю долину і досягла аль-Марви. Піднявшись на неї, вона стала дивитися (по сторонам у надії) побачити когось, але нікого не побачила, і вона подолала (цей шлях) сім разів[19].

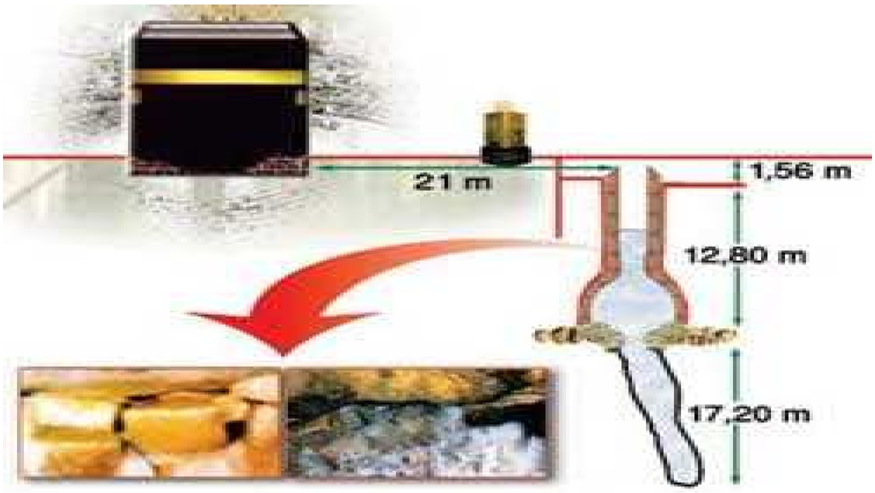
---

[17] Тобто на тому місці, де згодом була побудована Мекка.
[18] Сура «Ібрагім», 37.
[19] Інакше кажучи, вона бігала між пагорбами ас-Сафа і аль-Марва, тричі піднявшись на вершину одного з них і чотири рази – на вершину іншого.

Передають зі слів Ібн Аббаса, нехай буде Аллах задоволений ним і його батьком, що пророк сказав: «Ось чому люди бігають між ними[20]» (після чого він продовжив свою розповідь):

– Дійшовши до аль-Марви (в останній раз), вона почула якийсь голос і сказала собі: «Тихіше!» – стала прислухатися і знов почула його. Тоді вона сказала: «Ти дав мені почути (твій голос, а чи можеш) ти допомогти (мені)?» І тут на тому місці (де зараз знаходиться Замзам), вона побачила ангела, який (рив землю) своєї п'ятою (або: ... своїм крилом), поки звідти не забила вода. (Побачивши це) вона стала огороджувати (джерело, водночас) наповнюючи своє хутро, але й після того, як вона наповнила його, вода продовжувала текти.

Передають зі слів Ібн Аббаса, нехай буде Аллах задоволений ним і його батьком, що пророк сказав: «Так помилує Аллах мати Ісмаїла! Якби вона залишила Замзам (або: ... не набирала його воду ...), він став би потоком, (що розтікався би землею)!»»

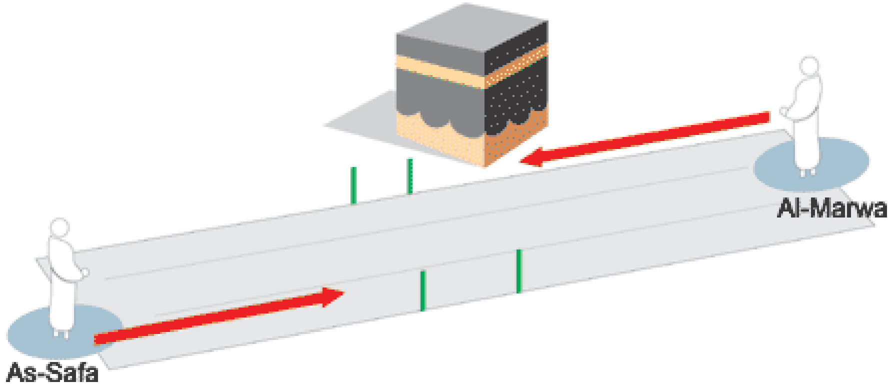
► *Колодязь Замзам знаходиться на відстані 21 м від Кааби. Його глибина становить близько 30 м, а діаметр колодязя коливається від 1,08 до 2,66 м в різних його ділянках.*

5. – ас-Сафа і аль-Марва.

Це два пагорби, між якими металася Хаджар, мати Ісмаїла, в пошуках води і їжі. Під час виконання обрядів хаджу і умри паломники здійснюють ритуальний біг між цими пагорбами, наслідуючи приклад пророка Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!).

[20] Мається на увазі ритуальний біг паломників – са `й – між пагорбами ас-Сафа і аль-Марва під час здійснення хаджу або умри.

► Відстань між ас-Сафа і аль-Марва становить приблизно 450 м, таким чином, під час семи ритуальних пробіжок між ними паломник долає відстань рівну 3,15 км.

6 – Стовпи Джамарат.

Це місця, де шайтан (сатана) наблизився до Ібрагіма (коли той, залишивши Хаджар та Ісмаїла, повертався додому) і намагався внести сумніви в його серце. Ібрагім підібрав кілька каменів і відігнав ними шайтана.

Мільйони мусульман щорічно, під час здійснення хаджу, кидають камені в стовпи Джамарат, наслідуючи приклад великого пророка Ібрагіма. Ці стовпи не є шайтаном або його втіленням, як помилково вважають деякі люди. Це особливий обряд хаджу, виконуючи який мусульмани підтверджують, що сатана їхній явний ворог, з яким треба боротися. І суть цієї боротьби – опір пристрастям, підпорядкування велінням Аллаха і відмова від забороненого.

► Існують три Джамарата, і всі вони знаходяться в долині Міна: Великий Джамарат, Середній Джамарат і Малий Джамарат. Відстань між Малим Джамаратом і Середнім – 150 м і відстань між Середнім Джамаратом і Великим – 225 м.

7. Щорічні свята мусульман

Кожен рік мусульмани відзначають два великих свята – Ійдуль-Фітр, Свято розговіння, яке припадає на перший день місяця Шауваль[21], наступного після місяця Рамадан. І свято Ідуль-Адха, – Свято жертвоприношення, що починається десятого Зу ль-хіджжа[22], тобто в сезон хаджу. Історія походження назви цього свята нерозривно пов'язана з іменами двох пророків – Ібрагіма і його сина Ісмаїла.

► Цей напис є традиційним поздоровленням арабів і містить в собі побажання благополуччя у поточному році і в усіх наступних. Вона виконана особливим каліграфічним стилем – тагра, який використовувався для створення печаток мусульманських правителів, зокрема османських султанів у часи ісламського халіфату.

І про цю історію розповідається в Корані:

(Ми сповістили йому добру звістку про смиренного хлопчика. Коли він досягнув віку, щоб разом із ним докладати зусиль, той сказав: «Сину мій! Я бачив уві сні, що приношу тебе в жертву. Що ти думаєш про це?» Той відповів: «Батьку мій! Роби те, що тобі наказано. Якщо побажає Аллах, ти побачиш, що я буду одним із терплячих!» Коли вони обидва підкорилися, й він поклав його на бік, Ми звернулися до нього: «О Ібрагіме! Ти вже підтвердив сон!» Воістину, так Ми винагороджуємо праведників. Воістину, це — справжнє випробування! Ми викупили його великою жертвою. А наступним поколінням Ми залишили [добру згадку] про нього. Мир

---

[21] Десятий місяць мусульманського календаря.
[22] Дванадцятий місяць мусульманського календаря, місяць хаджу.

Ібрагіму! Так Ми винагороджуємо праведників. Воістину, він — один із Наших віруючих рабів!). (37:101-105)

Таким чином, мусульманин в цей день здійснює жертвоприношення, прагнучи задовільнити Аллаха, наслідуючи приклад пророка Ібрагіма.

8. – Мечеть Пророка

Це друга за своєю значимістю мечеть в Ісламі після мечеті аль-Харам в Мецці. Дім Пророка впритул примикав до неї, а коли він помер, то був похований в своїй кімнаті, бо пророків ховають там, де їх застала смерть. Якщо мусульманин виявився перед могилою пророка Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!), то йому слід привітатись з ним, кажучи: «Ассаляму алейкум, о пророк. Хай буде з тобою милість Аллаха і Його благословення».

► *Мечеть пророка в Медині може вмістити більше двох мільйонів чоловік одночасно. Мусульмани прагнуть здійснити намаз в цій мечеті, оскільки за це обіцяна велика нагорода.*

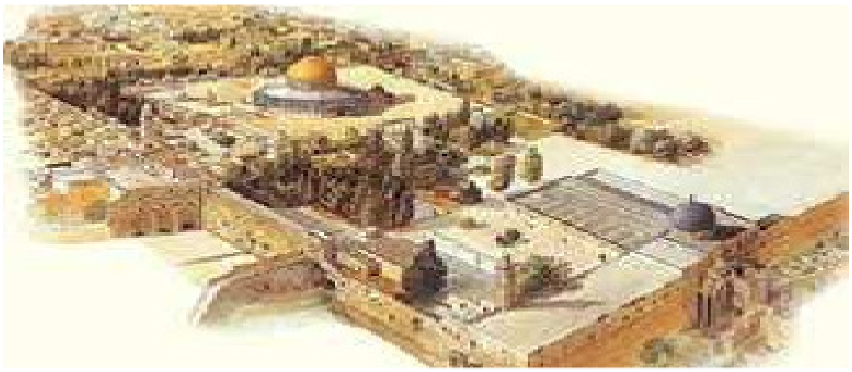
9. – Печера Хіра

Пророк Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) часто шукав усамітнення від мирської суєти в печері Хіра. І саме в цій печері знаходився пророк, коли Аллах послав йому Своє перше одкровення через ангела Джібріла. Мусульманам, зокрема прочанам, не слід відвідувати печеру Хіра, бо після того, як Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) став пророком, він вже більше ніколи не повертався до неї.

► *Печера Хіра знаходиться на вершині гори Джабаль-ан-Нур (східна частина Мекки). Висота гори – 634 м і знаходиться вона в 4х кілометрах від мечеті Аль-Харам.*

10. – Мечеть ас-Сахра

Це місце, яке обрав пророк Ібрагім для молитов і принесення тварин у жертву. На цій же самій скелі, інший пророк Аллаха – Йакуб (Яків) побудував мечеть, після того, як він побачив стовп світла, що чудесним чином йшов звідти.

Пророк Муса, за часів «великого поневіряння» іудеїв, наказав розбити на цьому місці велике шатро, у якому він проводив дорадчі збори.

Пророк Дауд (Давид) побудував там мечеть. І на цьому ж місці був споруджений храм Сулеймана (Соломона).

І, нарешті, піднесення пророка Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!) до вищих небесних сфер під час «нічної подорожі» почалося саме звідти.

11. – Мечеть «Аль-Акса»

Великий сподвижник пророка Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!) Абу-Зарр розповідав:

«Одного разу я запитав (пророка): «О, Посланець Аллаха! Яка з мечетей з’явилася першою? Він відповів: «Мечеть Аль-Харам». Потім я запитав: «Яка ж мечеть була побудована після неї?» Він відповів: «Мечеть Аль-Акса». І я запитав: «А скільки часу пройшло між появою цих двох мечетей?» Він відповів: «Сорок років...» (Муслім).

Цю мечеть побудував пророк Сулейман, син Дауда. Абдулла ібн Амр ібн аль-Ас розповів, що його батько передав наступні слова пророка Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!): **«Після того, як Сулейман, син Дауда, закінчив будівництво мечеті Аль-Акса, він звернувся до Аллаха з молитвою, благаючи Всевишнього дарувати йому здатність правити [і вирішувати суперечки між людьми] таким чином, щоб це узгоджувалось з волею Аллаха, і щоб Він наділив його такою владою, якої б не удостоївся жоден з людей після нього, і щоб будь- хто, хто прийшов в цю мечеть з єдиною лише метою – помолитись, і вийшов з неї (після молитви), очищеним від гріхів, (І став) таким же, яким він був, коли з’явився на світ з утроби матері. Пророк Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) продовжив: «Що стосується першого прохання і другого, то Аллах виконав їх, і, я сподіваюся, що третє прохання Він виконає для мене...»** (Ібн Хузайма).

Мечеть Аль-Акса є першою Киблою[23] мусульман. На початку своєї пророчої місії Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) і його сподвижники здійснювали молитву в бік мечеті Аль-Акса до тих пір, поки Всевишній Аллах не наказав мусульманам здійснювати молитву в бік Кааби. У мечеті Аль-Акса пророк Мухаммад (мир йому й

[23] Кибла – напрям молитви.

благословення Аллаха!) зупинився ненадовго перед його сходженням на Святі Небеса під час «Нічної подорожі».

Там же він звершив колективну молитву разом з іншими пророками, як імам.

«Слава Тому, Хто переніс уночі раба Свого з Мечеті Забороненої до Мечеті Віддаленої задля того, щоб показати йому частину знамень Наших. Ми благословили околиці її, і Він – Всечуючий, Всевидячий» (17:1).

Іслам і багатство

Відповідно до ісламських догматів усі багатства Всесвіту належать Одному Аллаху, і Він, Всевишній, обдаровує ними Своїх рабів, як забажає. І володіння багатством є для людини великою відповідальністю: воно повинно бути отримано дозволеним в Ісламі способом і витрачено на дозволені цілі; при цьому мусульманин повинен уникати марнотратства і надмірностей.

Пророк Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) сказав:

«У Судний день раб Аллаха не зможе ступити й кроку, доки з нього не спитають за наступне: про відпущений йому життєвий час – чому він його присвятив; про його знання – як він їх використовував; про його багатство – як він його отримав і на що витратив; про його молодість – як він її провів» (Тірмізі).

Також, багатство необхідно витрачати тільки на дозволені речі.

Каже Всевишній Аллах:

(Благочестя полягає не в тому, щоб ви повертали свої обличчя на схід чи на захід, а благочестивим є той, хто увірував в Аллаха, в Останній День, в ангелів, у Писання та у пророків, хто віддає навіть дороге йому майно — родичам, сиротам, бідним, подорожнім і тим, хто просить його; той, хто витрачає на звільнення рабів, хто звершує молитву, дає *закят*; ті, які виконують обіцянку, коли обіцяють; які мають терпіння у бідності, у хворобі та в буремні часи. Саме такі є праведниками, і такі є богобоязливими!). (2:177)

Іслам і жінка

Чоловік і жінка – представники двох протилежних статей, кожен з яких відіграє свою особливу роль у людському суспільстві. Шанобливе ставлення до жінки є тим мірилом,

яке визначає рівень благочестя, внутрішньої чистоти і порядності чоловіка. Посланець Аллаха сказав:

«Кращий з вас той, хто перевершує інших добрим ставленням до жінок, які знаходяться під його заступництвом» (Тірмізі).

Жінка, як мати, більш ніж будь-хто інший гідна доброго ставлення до неї з боку її дітей. Одного разу якийсь чоловік запитав пророка:

«О, Посланець Аллаха, хто з людей більш гідний моєї прихильностіі до нього і доброго ставлення?» На що посланець Аллаха відповів: «Твоя мати». Чоловік запитав: «А потім хто?» Посланець відповів: «Твоя мати». Чоловік запитав: «А потім хто?» Посланець відповів: «Твоя мати». Чоловік запитав: «А потім хто?» Посланець відповів: «Твій батько» (Бухарі).

Пророк Аллаха Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) сказав:

«Жінка – друга половинка чоловіка». (Абу Дауд)

• Жінка володіє такою ж людською природою, як і чоловік, і в цьому Іслам їх не розмежовує. Іслам не вважає жінку джерелом всіх бід і не розглядає її як виняткову винуватицю виходу Адама з раю на землю.

• Жінка, так само, як і чоловік, володіє власною індивідуальністю і зберігає її до кінця свого життя, незалежно від того, чи знаходиться вона у рідній домівці, чи в будинку чоловіка. Жінка в Ісламі зберігає своє дівоче ім'я, прізвище та громадянство після заміжжя.

• Жінка, так само, як і чоловік, заслуговує винагороду в цьому житті і наступному за виконання законів Аллаха, і вона, також як і чоловік, підлягає покаранню за відмову коритись волі Аллаха.

• Честь жінки в Ісламі недоторканна, так само, як і честь чоловіка.

• Жінці, так само, як і чоловікові, Іслам гарантує право на спадщину.

• Жінка, так само, як і чоловік, має повне право вільно розпоряджатись своїм багатством.

• Жінка, так само, як і чоловік, відповідальна за соціальні реформи, спрямовані на виправлення суспільства, на його лікування від соціальних хвороб.

• Жінка, так само, як і чоловік, має право на отримання освіти і гідного виховання.

• Іслам не зобов'язує жінку матеріально забезпечувати свою сім'ю, більше того, вона сама знаходиться на повному матеріальному забезпеченні з боку її чоловіка. Якщо вона незаміжня, то забезпечувати її повинен батько, а потім, після його смерті, брати, і, якщо у неї немає батька і братів, то її найближчі родичі.

• Жінка, також як і її чоловік, має право на задоволення статевих потреб.

• У випадку розлучення, Іслам надає жінці право опікунства над дітьми у відповідності з певними правилами, крім деяких випадків, одним з яких є її нездатність виховувати дітей у світлі ісламських норм.

• Жінка має право повторно вийти заміж після розлучення або після смерті її чоловіка, почекавши певний термін, який чітко окреслений в ісламському праві.

Пророк Аллаха сказав: **«Той, хто має трьох дочок або трьох сестер, і забезпечує їх гідною опікою, боячись Аллаха, буде зі мною в раю як ці два пальці, що стиснуті разом». І він показав вказівний і середній пальці, притиснуті один до одного»**. (Ахмад та інші).

Батьки або опікуни дівчат повинні докласти максимум зусиль, щоб виховати їх належним чином відповідно до ісламських догматів.

Іслам і культура інтимних відносин

Іслам розглядає інтимні стосунки між чоловіком і жінкою, як природну людську потребу, яку необхідно задовольняти дозволеним і гідним чином. Інтимні відносини між чоловіком і жінкою не є в Ісламі чимось низьким або ганебним і регулюються певними правилами.

Іслам відкидає статеві стосунки поза законним шлюбом, адже однією з цілей шлюбу є досягнення обома членами подружжя психологічного та емоційного комфорту. Аллах говорить у Своїй Книзі:

(Вони — наче одяг для вас, а ви — наче одяг для них). (2:187)

Щоб зберегти чистоту суспільства і його членів, Іслам забороняє все те, що може призвести до пробудження в людині неприборканої пристрасті, яка, як правило, є причиною перелюбу, статевих збочень і насильства над особистістю. Все це веде до поширення в суспільстві венеричних хвороб, розпаду сім'ї і появи соціально-небезпечної групи людей, яку формують байстрюки, які не отримали правильного виховання і були позбавлені батьківської любові ...

Аллах говорить:

(І не наближайтеся до перелюбу. Воістину, це — мерзота, шлях ганебний!). (17:32)

Іслам і прихильники інших релігій, які живуть у мусульманському суспільстві

Іслам гарантує захист життя, майна і честі прихильникам інших релігій, які уклали договір з мусульманською громадою. Забороняється утискати і пригнічувати їх, незаконно позбавляти їх гарантованих їм прав, несправедливо порушувати укладені з ними торгові угоди.

Аллах говорить:

(Аллах не забороняє вам бути дружніми та справедливими до тих, хто не бився з вами через віру та не виганяв вас із ваших домівок. Воістину, Аллах любить справедливих). (60:8)

Посланець Аллаха сказав:

«Воістину, того, хто пригноблює людину, що уклала з нами договір, зневажає його права, покладає на нього непосильну ношу або незаконно присвоює собі що-небудь з його майна, я (посланець Аллаха вказав пальцем на свої груди) оголошую своїм опонентом в Судний день. Воістину, тому, хто вбив людину, яка уклала з нами договір і знаходилась під захистом [законів] Аллаха і Його посланця, не дано буде відчути благоухання райських садів, а їх пахощі відчуваються на відстані семидесяти років» (Байхакі).

Посланець Ісламу, Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) сказав:
Мій повелитель звелів вам ставитися з гідністю і повагою до тих, з ким ми уклали угоду (тобто представників інших релігій в ісламському суспільстві).

Позиція Ісламу щодо інших небесних релігій

Іслам наказує своїм послідовникам вірити в те, що існували і інші небесні релігії, засновані на божественних посланнях, але всі вони, крім Ісламу, були перекручені і спотворені людьми. Мусульманин зобов'язаний любити і поважати всіх пророків Аллаха і посланців.

Аллах говорить:

(Такі докази Ми дали Ібрагіму проти його народу. Ми підносимо на вищий ступінь, кого побажаємо. Воістину, твій Господь — Мудрий, Всезнаючий! І Ми дарували йому Ісхака та Якуба, і Ми вказали їм прямий шлях. А ще раніше Ми вказали прямий шлях Нуху, а з нащадків його — Давуду, Сулайману, Аюбу, Юсуфу, Мусі та Гаруну. Так Ми винагороджуємо тих, які роблять добро! А також Закарії,

Ях'ї, Ісі та Ільясу — усі вони з праведників! А також Ісмаїлу, Альясу, Юнусу та Луту — усіх їх Ми вивищили над світами! А також деяким серед батьків їхніх, нащадків їхніх та братів їхніх. Ми обрали їх і вказали прямий шлях!). (6:83-87)

□ Що говориться в Корані про Мусу

Аллах говорить:

(Згадай у Писанні Мусу — він був щирий, був посланцем і пророком). (19:51).

(О Мусо! Я вивищив тебе над людьми через Моє послання й Моє слово. Візьми те, що Я дав тобі, й будь одним із вдячних!). (7:144)

(Ми дарували Мусі Писання як довершення [милості] для тих, які роблять добро, як пояснення кожної речі, прямий шлях і милість — можливо, увірують вони в зустріч із Господом їхнім!). (6:154)

(І Ми відіслали Мусу зі знаменнями Нашими: «Виведи свій народ із темряви до світла й нагадай їм про Дні Аллаха». Воістину, в цьому — знамення для кожного терплячого, вдячного!). (14:5)

□ Коран про пророка Ісу (Ісуса) і його матір Марьям (Марію).

Аллах сказав у Своїй Священній Книзі:

(І сказали ангели: «О Мар'ям! Воістину, Аллах обрав тебе і зробив пречистою. Він обрав тебе перед жінками усіх світів! О Мар'ям! Будь смиренною перед Господом своїм, впади до землі та вклоняйся разом із тими, хто кланяється!»). (3:42, 43)

(Воістину, Іса перед Аллахом схожий на Адама — Він створив його з праху, а потім сказав тому: «Будь!», і ось — він є). (3:59)

(О люди Писання! Не порушуйте релігії вашої та не говоріть про Аллаха нічого, крім істини. Адже Месія — Іса, син Мар'ям — лише посланець Аллаха та слово Його, донесене до Марії, та дух від Нього. Увіруйте ж в Аллаха та посланців Його, і

не кажіть: «Трійця». Краще для вас утриматись від цього. Воістину, Аллах — Бог єдиний, пречистий Він від того, щоб мати дитину. Йому належить те, що на небесах і те, що на землі, і достатньо Аллаха як Опікуна!). (4:171)

□ Мусульмани люблять Ісу (Ісуса) і його матір

Коран докладно описує шістнадцять епізодів, головною дійовою особою в яких є Іса, нехай пошле йому Аллах мир.

Наприклад, у 110-му аяті сури «Аль-Маіда» («Трапеза») Аллах говорить:

(Коли сказав Аллах: «О Ісо, сине Мар'ям! Згадай милість Мою до тебе, коли укріпив Я тебе Духом святим. І ти говорив із людьми в колисці й у дорослому віці; і коли Я навчив тебе писання й мудрості, і Таурату, й Інджілю; і коли з дозволу Мого ліпив ти з глини подобу птаха, дихав на неї, і вона ставала птахом із дозволу Мого; і як ти зцілював сліпонародженого й прокаженого з дозволу Мого; і коли воскрешав померлих із дозволу Мого; і коли стримав Я синів Ісраїла від тебе, коли ти прийшов до них із ясними знаменнями. І сказали ті, які не вірували: «Воістину, це справжнє чаклунство!»). (5:110)

Також необхідно звернути увагу на те, що Марьям (Марія), мати Іси, нехай пошле йому Аллах мир, згадується в Корані вісім разів і існує ціла сура, названа її ім’ям. Аллах говорить:

(І сказали ангели: «О Мар’ям! Воістину, Аллах сповіщає тобі добру звістку про слово від Нього! Ім’я йому — Іса Месія, син Мар’ям. Він буде пошанований у житті нинішньому та у житті наступному, і буде він одним із наближених!). (3:45)

Іса, нехай пошле йому Аллах мир, і Марьям належали знатному роду Імран, який згадується в Корані три рази, і ціла сура була так і названа «Сімейство Імран» (араб. «Áлі Імран»).

Іслам і Джихад

Одна з найбільш суперечливих тем в Ісламі тема Джихаду. Нажаль слово «джихад» розуміється неправильно і як результат у багатьох людей воно асоціюється з війною і тероризмом. У лінгвістичному аспекті слово «джихад» означає «намагання», «докладання зусиль» до добра чи до зла. Це загальне значення перешкоджає правильному сприйманню слова і породжує непорозуміння.

Термін «джихад» також може позначати військові зусилля. У цьому вбачається крайня спроба зупинити порушення прав людини або інші прояви насильства. Навіть у часи війни Мусульмани суворо дотримувалися високоморальної поведінки. Акти катування також суворо заборонені. У военний період заподіяння шкоди цивільному населенню, жінкам, дітям і людям похилого віку було неприпустимим.

Пророк сказав:

«Боріться в ім'я Аллаха і заради Нього ... не порушуйте угод, не нівечіть (тіла вбитих) і не вбивайте дітей...» (Муслім)

Іслам також забороняє руйнування або осквернення місць, де поклоняются прихильники інших небесних релігій, знищення або заподіяння шкоди тваринам або деревам.

Під час воєн між мусульманами та представниками інших релігій Абу Бакр, перший правитель ісламської держави після Пророка, наказував своїм полководцям наступне:

«Я наказую вам дотримуватися наступних десяти положень ... Не зраджуйте, не обманюйте (незаконно привласнюючи собі трофеї) і не порушуйте угод. Не нівечіть (трупи), не вбивайте жінок, дітей і старих. Не викорчовуйте і не спалюйте пальми. Не рубайте плодоносні дерева і не забивайте овець, корів та верблюдів, хіба тільки для прожитку. На вашому шляху вам зустрінуться люди, що усамітнилися для поклоніння в монастирях, не займайте їх і не порушуйте того, чому вони себе присвятили». (Табарі, том 3).

Пророк сказав, що найвеличніший джихад це зусилля над собою.

Іслам – релігія миру

Як ви вже знаєте, Іслам – це поклоніння Аллаху, засноване на дотриманні принципів Єдинобожжя; безумовна покора Його велінням і відмова від багатобожжя. Немає таких благих справ, до яких би не закликав Іслам, також як немає таких гріхів і злодіянь, від котрих він би не застерігав. Іслам приносить в серце кожної людини, що сповідує його, мир і спокій, гарантує захист прав всіх членів суспільства.

Аллах говорить в Корані:

(Скажи: «Приходьте, я прочитаю вам про те, що заборонив вам Господь ваш: нікого не вважайте рівним Йому, якнайкраще ставтеся до батьків. Не вбивайте дітей своїх, боячись бідності, адже Ми наділяємо й вас, і їх. Не наближайтеся до огидних

вчинків — явних і прихованих. Не вбивайте душі, вбивство якої заборонив Аллах, якщо не маєте права на те. Він заповів вам це — можливо, ви зрозумієте!» І не наближайтеся до майна сироти, хіба для його ж блага, поки не досягне він зрілості. Наповнюйте міру й вагу справедливо! Ми не вимагаємо від людини понад її можливості. І коли ви щось говорите, будьте справедливі, навіть якщо йдеться про вашого родича. Виконуйте завіт Аллаха. Він заповів це вам — можливо, замислитеся ви! Такий Мій прямий шлях, тож ідіть ним, але не йдіть іншими дорогами, які зіб'ють вас із Його шляху! Він заповів це вам — можливо, будете ви богобоязливі! Ми дарували Мусі Писання як довершення [милості] для тих, які роблять добро, як пояснення кожної речі, прямий шлях і милість — можливо, увірують вони в зустріч із Господом їхнім!). (6:151-153)

(Воістину, Аллах закликає до справедливості, добрих справ і підтримки родичів. Він забороняє мерзотне, відразне й нечестиве. І Він повчає вас — можливо, будете пам'ятати ви!). (16:90)

Таким чином, Іслам – це релігія абсолютної справедливості, як на рівні окремого мусульманського співтовариства, так і на міжнародному рівні.

Аллах говорить:

(А ті, які безпідставно ображають віруючих чоловіків і жінок, несуть на собі тягар наклепу й відвертого гріха!). (33:58)

Пророк Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) вчив своїх послідовників: **«Мусульманин – це той, чия мова і рука не приносять шкоди іншим мусульманам, а Мухаджир (що переселився заради Аллаха) – це людина, яка відмовилась від того, що заборонив Аллах»** (Бухарі і Муслім) і **«Віруючий – це той, кому люди довіряють».**

На міжнародному рівні Іслам закликає до суворого дотримання договірних зобов'язань, заснованих на принципах справедливого співіснування. Ісламська віра пропагує справедливе і гідне ставлення навіть до тих, хто має ворожі наміри.

Аллах говорить:

(О ви, які увірували! Будьте покірні Аллаху в усьому, і не йдіть слідами шайтана. Воістину, він для вас – справжній ворог» (2:208).

(О ви, які увірували! Будьте стійкими у вірі в Аллаха, свідчіть справедливо, і нехай ненависть ваша до інших не веде до несправедливості. Тримайтеся справедливості, бо вона ближча до богобоязливості. Бійтеся Аллаха, воістину, Йому добре відомо все те, що ви чините!). (5:8)

Такі якості Ісламу, як справедливість і миролюбність, зберігаються навіть під час ведення військових дій. Пророк сказав: **«Боріться в ім'я Аллаха і заради Нього ... не порушуйте угод, не нівечіть (тіла вбитих) і не вбивайте дітей...»** (Муслім)

Іслам також забороняє руйнування або осквернення місць, де поклоняются прихильники інших небесних релігій, знищення або заподіяння шкоди тваринам або деревам.

Арабське слово «Ас-Салям», яке ми перекладаємо на українську мову як «Мир», є основою або складовою частиною багатьох ісламських понять.

Ас-Салям (Пречистий, Далекий від усякої недосконалості) – це одне з прекрасних імен Всевишнього Аллаха, Який говорить у Своїй Книзі:

(Він — Аллах, окрім Нього немає бога, Цар, Пресвятий, Мирний, Вірний, Охоронець, Великий, Сильний, Звеличений. Пречистий Аллах від тих, кому поклоняються поряд із Ним.). (59:23)

Дар-ус-Салям (Обитель світу) – це одна з назв раю. Аллах говорить:

(На них чекає Обитель миру коло Господа їхнього, а Він — Захисник їхній за те, що робили вони!). (6:127)

Ас-Салям (Мир) – це вітання жителів раю. У Корані сказано:

(У День зустрічі з Ним їхнім вітанням буде «Мир!». Він приготував для Них щедру винагороду!). (33: 44)

Ас-Салям (Мир) – це частина фрази, якою вітають один одного мусульмани, говорячи «Ас-Салям алейкум». Цей вислів наповнює серця того, промовляє й того, до кого він звернений спокоєм, умиротворенням і почуттям безпеки. Це вітання, відповідно до слів пророка, є одним з найкращих діянь, що свідчать про віру людини.

Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) говорив:

«Ви не ввійдете в рай, поки не увіруєте, і не увіруєте ви, поки не полюбите одне одного! Чи не розповісти мені вам про дію, здійснюючи яку, ви полюбите одне одного? Поширюйте салям (вітаючи одне одного)!» (Муслім).

Одного разу, коли пророка запитали про найкращі діяння в Ісламі, він відповів:

«Годувати людей і говорити «Салям», вітаючи знайомих і незнайомих». (Бухарі і Муслім)

Таким чином, ця всеосяжна релігія була послана, щоб навчити людей законам і правилам, що регулюють всі сторони людського буття: економіку, політику, сімейне життя, поклоніння, тобто все те, що складає основу ідеального суспільства, здатного виховати мусульманина, що строго дотримується ісламських норм у своїх взаємовідносинах з Господом, людьми і рештою світу.

Іслам і навколишнє середовище

Іслам наказує кожній людині піклуватися про збереження навколишнього середовища і забороняє його забруднення. Все це підтверджується відповідними священними текстами.

• Іслам звеличує мусульманина, який посадив дерево або іншу рослину, що приносить користь. Пророк Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) сказав:

«(Якщо) який-небудь мусульманин посадить дерево або посіє що небудь, а потім птах, людина або тварина з'їсть (щось з посіяного або посадженого ним), це неодмінно (зарахується) йому як садака[24]» (Бухарі).

• Іслам обіцяє нагороду тому, хто прибере з дороги річ, що заважає іншим або представляє будь-яку небезпеку для оточуючих. Пророк сказав:

«Хто прибере з дороги щось, що заважає іншим (або здатний нашкодити їм), то це (зарахується йому) як садака». (Бухарі)

• При появі небезпечних для життя людини епідемічних хвороб, Іслам наказує проведення карантинних заходів, щоб захистити життя і здоров'я людей, що проживають у благополучних районах, а також, щоб уберегти навколишнє середовище від можливих збитків. Пророк сказав:

[24] «Садака» – добровільна допомога нужденним; подаяння; милостиня. І Коран, і сунна заохочують людей допомагати нужденним, обіцяючи за це велику нагороду Аллаха.

«Якщо почуєте, що в якій-небудь місцевості з'явилася чума – відмовтеся від поїздок туди. Якщо ж ураженою виявиться місцевість, де знаходитесь ви – не покидайте її меж». (Муслім)

• Іслам забороняє безцільне вбивство тварин і птахів. Посланець Аллаха сказав: **«Якщо хто-небудь без потреби вб'є горобця, то в Судний день (цей птах) молитиме Аллаха зі словами: «О, Господь мій! Така-то людина безпричинно позбавила мене життя, і моя смерть не принесла йому ніякої вигоди!»»** (Ібн Хіббан)

• Іслам суворо засуджує заподіяння незручностей людям, через зумисне забруднення тих ділянок навколишнього середовища, які використовуються людиною в процесі її трудової діяльності або відпочинку. Посланець Аллаха сказав:

«Бійтеся двох діянь, через які люди проклинають собі подібних!» (Його сподвижники) запитали: «Що ж це за діяння, через які люди проклинають один одного, о, Посланець Аллаха?» (І пророк Мухаммад) відповів: «Справления потреби на дорогах, по яких ходять люди, або в місцях, де людина шукає укриття від сонячної спеки» (Муслім).

Іслам – релігія чистоти

Іслам – це релігія чистоти, як духовної, внутрішньої, так і фізичної, зовнішньої. Аллах говорить:

(О сини Адама! Вбирайтеся в одяг свій, де б ви не здійснювали поклоніння. Їжте й пийте, але не понад міру. Воістину, Він не любить тих, які порушують міру!). (7:31)

(Воістину, Аллах любить тих, які каються, любить тих, які очищуються). (2:222)

► Дворик з левами в палаці Альгамбра, який був побудований мусульманами в Андалусії (Територія сучасної Іспанії).

Ритуальна чистота є необхідною умовою для здійснення намазу, – одного з найвидатніших актів поклоніння. Ритуальна чистота досягається виконанням малого чи великого омивання.

Аллах говорить в Корані:

(О ви, які увірували! Коли стаєте ви на молитву, то омийте ваші обличчя, омийте руки до ліктів, ноги до колін, протріть голову й вимийте ноги до кісточок. А якщо ви перебуваєте в стані нечистоти, то викупайтеся. Якщо ж ви хворі, чи знаходитесь у дорозі, якщо хтось із вас справив нужду чи торкнувся жінки й не знайшов води, то омийте обличчя чистим сухим піском, обітріть ним обличчя своє і руки. Не бажає Аллах утруднювати вас, а бажає вам очищення і завершення Своєї милості вам. Можливо, ви будете вдячні!). (5:6)

Іслам заохочує миття рук перед і після прийняття їжі. Посланець Аллаха, Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) сказав:

«Їжа лише тоді є благословенною, коли ви миєте руки перед і після її вживання». (Тірімзі)

Також заохочується дотримання гігієни ротової порожнини та чищення зубів. Посланець Аллаха, Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) сказав:

«Я не думаю, що це буде для них складною справою, якщо я звелю їм (людям) чистити зуби перед кожною молитвою». (Бухарі)

«Природними є п’ять речей (або: П’ять речей є природними ...): обрізання, збривання лобкового волосся, подрізання нігтів, видалення волосся в пахвовій ямці й підстригання вусів» (Бухарі, Муслім).

Іслам і знання

Іслам заохочує людину до здобуття благих знань, до їх розповсюдження і розцінює це як один з найбільш важливих шляхів досягнення раю. Іслам також застерігає від невігластва і ліні.

Аллах говорить:

(Аллах дарує перевагу тим серед вас, які увірували і тим, яким дано знання. І Аллах знає те, що ви робите.). (58:11)

Пророк Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) сказав:

«Якщо хто-небудь [щиро, заради Аллаха] ступить на шлях пошуку [і набуття] знань, то Аллах допомогою цього полегшить йому шлях, що веде до Раю». (Абу Дауд)

Іслам забороняє необґрунтоване приховування знань, бо вони є надбанням всіх мусульман. Пророк говорив:

«Той, хто приховав знання, буде загнузданий в Судний день удилами з вогню». (Ібн Хіббан)

Іслам відводить вченим, особливо вченим богословам, особливе, почесне місце і наказує мусульманам ставитися до них з належною повагою.

Аллах говорить:

(Воістину, бояться Аллаха серед Його рабів тільки наділені знанням!) (35:28).

Пророк вчив своїх сподвижників: «Не є моїм послідовником той, хто не виявляє поваги до старших, не ставиться милосердно до молодших, і не віддає належного вченим» (Ахмад),

«Воістину, вчені – спадкоємці пророків ...» (Абу Дауд)

► *На цьому малюнку показаний один з аспектів но новітніх технологій. Досягнення сучасної науки були б неможливими без того впливу, який справила ісламська цивілізація.*

Вплив ісламської цивілізації на розвиток сучасної науки

Допитливий дослідник, який хоче зрозуміти причину надзвичайно швидкого розвитку сучасної науки і нових технологій, безсумнівно, погодиться з тим, що це явище нерозривно пов'язане з впливом Ісламської цивілізації. Саме вона стала колискою цілої низки наукових дисциплін і напрямів, а також подарувала світу багатьох найвідоміших учених.

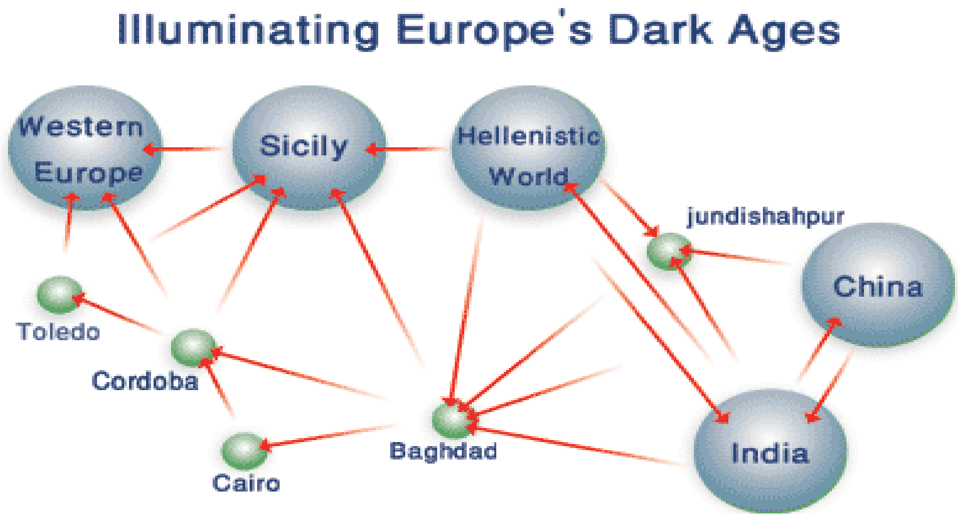

► *Модель сонячної системи. 12 століття, Багдад.*

С.Х. Хаскінс писав: «Наявні факти свідчать про те, що араби Іспанії були головним джерелом відкриттів в галузі культури на території Західної Європи в Епоху Відродження». Мусульмани започаткували ті фундаментальні дослідження, які стали основою розвитку сучасної науки. Якщо ви переглянете «Словник Технічних Термінів Аеронавтики», то виявите, що назви 60% описаних там зірок мають арабське походження.

Тривалий час праці ранніх мусульманських вчених залишалися головним джерелом наукових знань, з якогокотрого черпав інформацію весь західний світ, і, зокрема, Європа епохи Ренесансу. Багато з цих праць лягли в основу навчальних програм європейських університетів.

Маркіз Дафферін писав: «Своїм відродженням з мороку Середніх віків, Європа, в більшій мірі, зобов'язана мусульманський науці, мусульманському мистецтву і мусульманській літературі ...»

► *Мусульманські вчені досліджували наукові знання, що зародилися в Індії, Китаї і Стародавній Греції, потім перекладали їх, обробляли, систематизували і доповнювали в різних наукових центрах ісламського світу. Звідти їх переймала Східна Європа. Крім того, мусульманські вчені стали фундаторами нових наукових дисциплін і напрямів.*

► *Астролябія (від грец. Astron – зірка і labein – взяти). Астрономічний прилад, винайдений мусульманами для визначення положення небесних тіл (широко використовувався для визначення географічних координат вже в епоху Середньовіччя). Пристрій, зображений на малюнку, знаходиться в Музеї історії наукових знань «Уіпл» в Кембриджі.*

Дж.Х. Денісон писав: «У шостому і сьомому століттях цивілізований світ перебував на межі хаосу. Стара культура, яка дала життя цивілізації, подарувавши людям відчуття єдності, і підпорядкувала їх правлінню династій, що царювали, була повалена, і їй не знайшлося нічого рівноцінного, що могло б зайняти її місце. Здавалося, що культура, яка створювалася протягом чотирьох тисячоліть, перебуває на межі розпаду, і людство готове

повернутися у часи диких варварів, коли всі племена і народи воювали одне з одним, а таких понять, як закон і порядок не існувало. Колишні принципи, на яких будувалися міжплемінні відносини, втратили свою силу. Нові ж, принесені християнством, не виправдовували надій і, замість згуртування людей і встановлення порядку, викликали лише розкол і хаос. То були часи, коли світ занурився в безодню людського горя. Цивілізація, уподібнившись гігантському дереву, чий листяний орнамент огорнув весь світ, і чиї гілки прикрасили дивовижні плоди, що втілили в собі досягнення мистецтва, науки і літератури, виявилася прогнившою наскрізь. Чи існувала тоді якась культура, яка могла б ще раз згуртувати людство і врятувати цивілізацію? .. І саме в цих умовах (серед цих людей) народилася людина, – Мухаммад, якому належало об'єднати весь відомий на той час світ ...»

Мусульмани досягли значних результатів у всіх областях техніки, науки, а також на інтелектуальному терені. Нижче ми наводимо імена деяких відомих мусульманських вчених.

• **Аль-Хорезмі, Абу Абдуллах (або Абу Джафар) Мухаммад** (мир йому й благословення Аллаха!) **ібн Муса аль-Хорезмі** (780-850). Вчений-математик, засновник алгебри і деяких нових напрямків в математиці, автор першого керівництва з арифметики, заснованого на позиційному принципі. Він є автором безлічі трактатів про алгебру та календар, а також, знаменитої книги «Кітабуль Джабр уа-ль-Мукабала» – «Книга про відновлення і протиставлення» (присвячена вирішенню лінійних і квадратних рівнянь), від назви якої походить слово «алгебра». Трактат з алгебри також включає главу з геометрії, тригонометричні таблиці та таблиці широт і довгот міст. На думку деяких дослідників, Аль-Хорезмі є найвеличнішим математиком усіх часів.

• **Біруні, Рейхан Мухаммад** (мир йому й благословення Аллаха!) **ібн Ахмад аль-Біруні** (4.10.973 – 13.12.1048, за іншими даними – після 1050), середньоазіатський вчений енциклопедист. Його твори відносяться до математики, астрономії, фізики, ботаніки, географії, загальної геології, мінералогії, етнографії, історії і хронології. Він висунув теорію про обертання землі навколо своєї осі і про її рух навколо Сонця за шість століть до Галілея. Визначив окружність Землі.

Німецький орієнталіст **Е. Шахау** сказав про Біруні: «Він був найвеличнішим інтелектуалом в історії людства».

• **Ібн Рушд** (лат. Averroes 1126-1198). Андалуський (іспанський) філософ і лікар, знавець ісламського права і математики.

• **Ібн ан-Нафис, Абуль-Аля Аляуд-Дін Алі ібн Абуль-Хазм** (1213 – 1288). Великий учений в галузі медицини, ісламського права, логіки та арабської філології. Його називали

батьком наук свого часу. Найбільш відомою працею ібн ан-Нафиса в області медицини є книга «Аш-Ша́міль фіт-Тиб», яка по праву вважається медичною енциклопедією. Він також є автором теорії про малий або легеневий кровообіг, яка абсолютно відрізнялася від поширених у той час точок зору Галена і Авіценни і фактично поклала початок відкриттям Вільяма Харві і Мігеля Сервета (про кровообіг), випередивши їх на кілька століть.

• **Аммар ібн Алі аль-Мауса ібн Іса аль-Каххаль** (10-те століття), великий каїрський вчений в галузі офтальмології. Винайдені ним спеціальні прилади були використані для проведення операції з видалення катаракти шляхом відсмоктування кристалика за допомогою винайденої ним порожнистої голки мала великий успіх і отримала назву «операція Аммара».

► *Будова ока. Малюнок наводиться в стародавній книзі лікаря-мусульманина.*

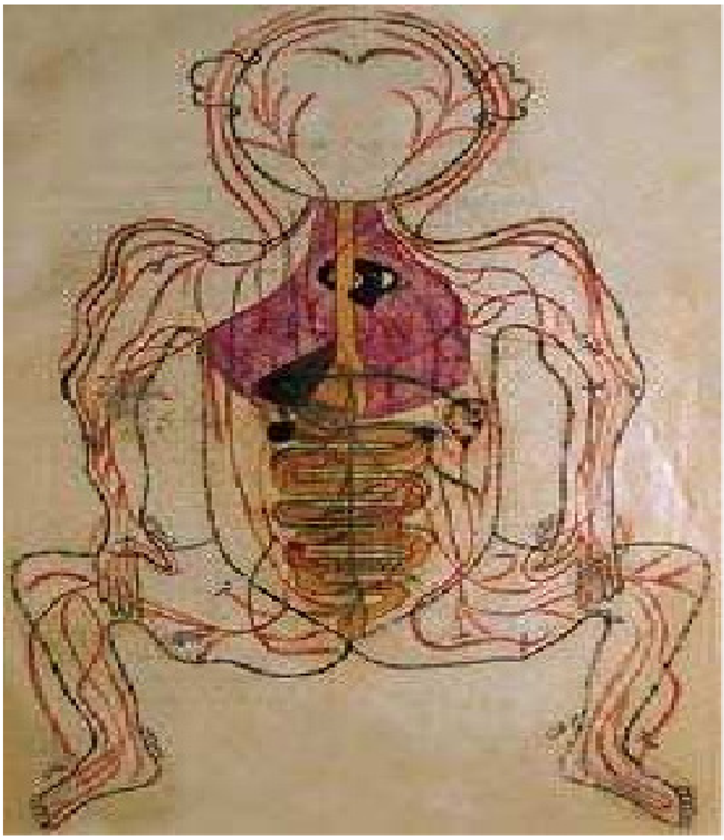

► *Процедура отримання ліків. Це копія малюнка, виявленого в книзі одного з мусульманських вчених-фармацевтів давнини.*

• **Ібн аль-Хайсам, Абу Алі аль-Хасан ібн аль-Хасан ібн аль-Хайсам** (965-1039). Видатний математик, фізик, астрономом і лікар. Вважається одним з основоположників експериментального методу в науці. У Європі ібн аль-Хайсам відомий як «Аль-Хазен» (Alhazen). Особливе місце серед його праць займає «Книга оптики» (Кітаб-уль-Маназір). Аль-Хайсам досліджував будову ока, довівши безпідставність ідей Платона і Евкліда про людський зір. Він розробив концепцію бінокулярного зору (бачення двома очима) і першим пояснив феномен зору, як процесу, в якому промені, що надходять в око від об'єктів, формують всередині кришталика зображення. У 1572 «Книга оптики» була перекладена латинською мовою; за цим перекладом знайомився з проблемами оптики Іоганн Кеплер.

Ібн аль-Хайсам увів у науковий обіг поняття тяжкості повітря, зв'язав щільність повітря з висотою. Після нього вчені стали займатися проблемами заломлення світла.

• Абу Бакр Мухаммад ібн Закарія Ар-Разі, латинизоване ім'я Разес (Rhazes) (865-925) – іранський вчений-енциклопедист, лікар, алхімік і філософ. Основні його роботи по медицині – книга «Аль-Хаві» («Всеосяжна книга по медицині») і 10-томна «Медична книга, присвячена Мансуру».

► Схема кровообігу і внутрішніх органів людського тіла. Малюнок наводиться в стародавній книзі лікаря-мусульманина.

Ар-Разі ввів у медичну практику складання історії хвороби для кожного хворого, використання гіпсової пов'язки для іммобілізації кінцівки при переломах. Одним з перших почав застосовувати вату при перев'язках і кетгут при зшиванні ран; описав спеціальний інструмент для вилучення чужорідних тіл з глотки.

• **Абдуль-Латиф аль-Багдаді, Муваффак ад-Дін Абу Мухаммад бін Юсуф Абдуль-Латиф аль-Багдаді** (1162 – 1231) і **Абуль-Касім Халаф ібн Аббас аз-Захраві**. Два видатних вчених у галузі стоматології. Автори декількох відомих книг по стоматологічній практиці і ілюстрованих трактатів про хірургію, хірургічні інструменти та їх використання.

• **Шаріф аль-Ідрісі, Мухаммад ібн Абдуль-Азіз аш-Шаріф аль-Ідрісі** (1100 – 1165). Вчений-географ, мандрівник і відомий укладач карт світу. Розробив теорію про сім частин світу, винайшов навігаційні прилади. Відвідав міста Андалусії, Франції, Англії, Північної Африки, Хіджазу, Єгипту, Малої Азії та Греції.

Це лише частина імен великої плеяди чудових мусульманських вчених, які зробили беззаперечний внесок у розвиток науки і техніки. Багато з них були незаслужено забуті, внесок їх недооцінений або ж їх роботи приписувалися іншим.

Артур Глен Леонард писав: «Хіба не слід нам, тим, хто вважає себе підкорювачами вершин, які були невідомі попереднім культурам і цивілізаціям, визнати той факт, що Європа і цього дня перебувала б у мороці невігластва, якби не впливи високорозвиненої культури арабів, їх інтелектуальна міць... і належна система поглядів?»

► *Карта світу. Малюнок наводиться в книзі одного з мусульманських вчених-географів.*

Гідність знань в Ісламі і переваги мусульманських вчених минулого

- Прагнення до знань є релігійним обов’язком кожного мусульманина і мусульманки.
- З точки зору Ісламу, основна мета розвитку науки – це зміцнення в серцях людей віри в Аллаха за допомогою вивчення Його знамень. Світський світ, як правило, розглядає науку, як засіб відрази людей від релігії.
- Іслам спонукає вчених використовувати свої знання в благих цілях; цього принципу твердо дотримувалися мусульманські вчені минулого. Більшість же сучасних вчених використовують свої знання виходячи з корисливих мотивів, що часто обертається злом і нещастями для оточуючих.
- Мусульманські вчені минулого поширювали свої знання всюди, щоб якомога більша кількість людей могла скористатись ними. Більшість же сучасних вчених, зробивши яке-небудь відкриття, прагнуть звузити коло тих, хто може скористатися його плодами.

- Мусульманські вчені минулого займалися наукою, сподіваючись на прихильність Аллаха і Його нагороду. Більшість же сучасних вчених, проводячи наукові пошуки, переслідують лише матеріальну вигоду.

Коран і наука

Аллах говорить:

(Воістину, у створенні небес і землі, у розрізненні дня та ночі, у кораблі, що пливе морем, маючи в собі те, що приносить користь людям; у воді, яку Аллах зіслав із неба та якою оживив землю після смерті її, розселивши там різних тварин; у зміні вітрів, у покірній хмарі, яка висить між небом і землею, у всьому цьому — знамення для людей, які розуміють!). (2:164)

► *На фотографії зображена зоряна система, до якої належить наша планета.*

Коран посланий Мухаммаду (мир йому й благословення Аллаха!), який не вмів ні читати, ні писати, і більша частина його народу була неписьменна. То чи могла така людина самостійно дати світу Писання, яке вразило своєю досконалістю кращих поетів і майстрів красномовства?!

Аллах говорить:

(Скажи: «Якби люди й джини об'єдналися разом для того, щоб створити щось подібне цьому Корану, то вони не зробили б цього, навіть допомагаючи одне одному!»). (17:88)

► Аллах кинув виклик усьому розумному творінню, закликавши створити що-небудь подібне Корану. Візьміть до відома, що найкоротша сура в цій Священній Книзі складається всього лише з десяти слів.

Як ми вже говорили, Пророк Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) навчав своїх сподвижників коранічним аятам, частина яких, на думку сучасних вчених, прямо або побічно вказує на деякі наукові відкриття[25], зроблені за допомогою новітніх технологій, які не могли бути відомі людям в часи Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!).

Створення землі і небес

Аллах говорить:

(Аллах починає творіння, потім повторює його, а потім до Нього ви повернетесь!). (30:11)

Цей аят ясно вказує на те, що Аллах – Великий Творець, що сотворив у Всесвіті все суще з нічого. Аллах описує в Корані початок творіння наступним чином:

(Творець небес і землі! Коли вирішує Він якусь справу, то лише говорить їй: «Будь» — і вона постає).(2:117)

Людський інтелект не здатний зрозуміти сутність вихідного матеріалу, з якого було створено перше творіння. Люди можуть лише міркувати про подібні речі, базуючись на здогадах і припущеннях. Аллах говорить:

(Вони не були свідками створення небес і землі та їх самих. І Ми не беремо помічниками тих, які збивають із правильного шляху!). (18:51)

[25] Ми не стверджуємо, що ці аяти містять у собі відповідні наукові відкриття. Ми лише інформуємо читачів про те , що деякі мусульманські вчені вбачають у цих аятах вказівку на певне наукове знамення. Необхідно чітко уявляти собі різницю між інформацією, що міститься в аятах Корана і сучасними науковими теоріями. Наукові теорії, якими б достовірними вони не здавалися сьогодні, завтра можуть бути переглянуті, взяті під сумнів або зовсім заперечені, тоді як аяти Корану – істинні і правдиві внезалежності від часу

► *Знімок зірки, що утворилася з міжзоряної речовини.*

Аллах говорить:

(Невже не бачать невіруючі, що небеса й земля були єдиним цілим, а Ми роз’єднали їх, і що Ми створили все живе з води? Невже вони не увірують?). (21:30)

Вчені вважають, що цей аят прямо вказує на те, що Аллах створив небеса і землю з єдиного цілого, потім Він наказав цій субстанції розділитися і вона розділилася. Аллах також говорить:

(«Скажи: «Невже ви не віруєте в Того, Хто створив землю за два дні, й додаєте Йому рівних? Але ж Він — Господь світів! Він поставив над нею міцні гори, благословив її та розподілив засоби для прожиття — за чотири повних дні, для тих, хто цього потребує!» Потім Він повернувся до неба — а воно було димом — і сказав йому та землі: «Прийдіть — добровільно чи примусово!» Вони сказали: «Ми прийдемо добровільно!» Він завершив сім небес за два дні й відкрив кожному з них його обов’язок. Ми прикрасили нижнє небо світилами, й вони захищають його. Так визначив Всемогутній, Всезнаючий!»). (41:9-12)

► *На малюнку зображена наша галактика і деякі планети.*

Сучасні астрофізики також заявляють, що весь Всесвіт виник з єдиної речовини, після так званого «Великого Вибуху».

Аллах говорить:

(Потім Він повернувся до неба — а воно було димом — і сказав йому та землі: «Прийдіть — добровільно чи примусово!» Вони сказали: «Ми прийдемо добровільно!»). (41:11)

На думку вчених цей аят вказує на те, що небеса під час початкової стадії їх формування були подібні диму, що також підтверджується сучасною наукою.

Джеймс Ейч Джінз пише:

«Ми прийшли до того ж висновку, що, і Ньютон. Він припустив вперше, що маса, яка складається з хаотично рухомих частинок газу, практично однорідної щільності, розтягнулася на величезні відстані, буде являти собою динамічно нестабільне утворення. Усередині цієї газоподібної маси будуть утворюватися ядра, навколо яких, у кінцевому результаті, і стане концентруватися матерія ...»

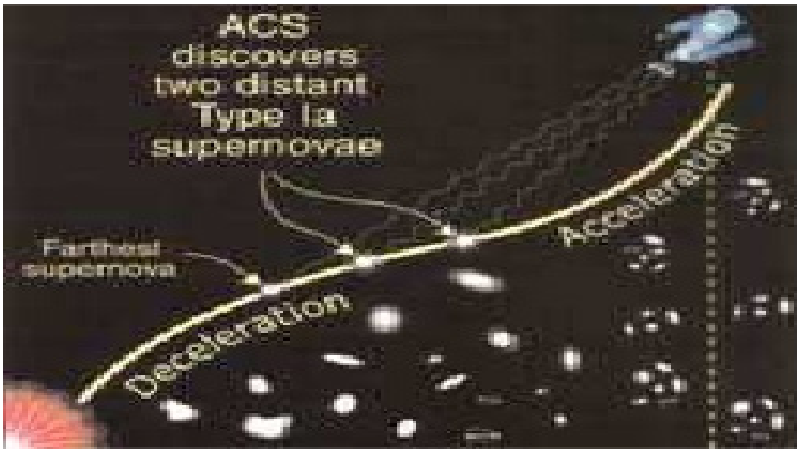
Розширення Всесвіту

Аллах говорить:

(Могутністю Нашою Ми створили небо; воістину, Ми — розширюємо). (51:47)

(Того Дня Ми згорнемо небо, як згортають сувої для письма. Ми повторимо творіння — так, як почали його вперше, що вже було обіцяно. Воістину, Ми зробимо це!). (21:104)

(Того Дня земля зміниться іншою, так само, як і небеса. Постануть вони перед Аллахом, Єдиним, Всепереможним!). (14:48)

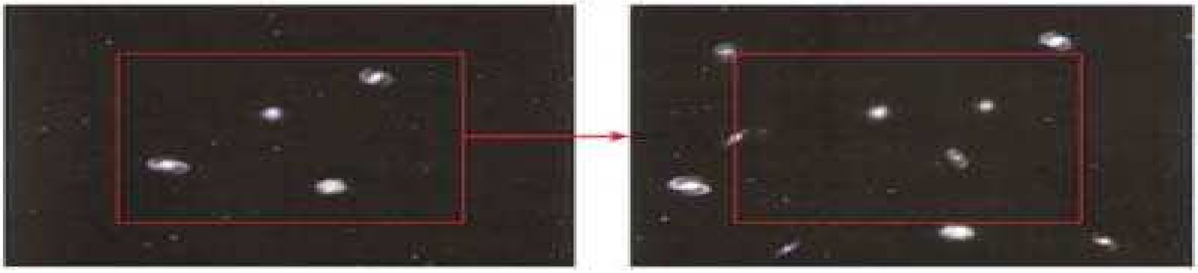
► *Малюнок, що ілюструє розширення Всесвіту.*

(Коли небо розколеться, і коли зорі посиплються). (82:1-2)

Деякі вчені вважають, що перший з цих аятів прямо вказує на те, що Всесвіт постійно розширюється у просторі. Вони вважають, що весь Всесвіт було створено з єдиної первісної речовини. Потім вона розпалася за велінням Аллаха і перетворилась на димову хмару, з якої були сформовані небеса. Вчені стверджують, що дані, на які вказують вищенаведені аяти, підтверджуються сучасною наукою.

Дійсно, багато астрономів сьогодні вважають, що Всесвіт знаходиться в постійному русі і розширюється. Така гіпотеза була висунута після вивчення галактик і віддалених небесних тіл. Американський астроном Весто М. Сліфер, який вивчав спектр Галактик, зауважив, що спектральні лінії декількох систем, що знаходяться на невеликій відстані одна від одної, зміщені в бік спектральної зони хвиль з більшою довжиною. Такого роду зрушення, на його думку, вказують на те, що більшість галактик віддаляються від Молочного Шляху зі швидкістю декількох сотень кілометрів за секунду! Інший американський астроном Едвін Хаббл підтвердив, що Всесвіт розширюється, і що, чим далі знаходиться галактика, тим більшою є швидкість, з якою вона віддаляється. Ця швидкість знаходиться в пропорційній залежності від відстані.

Таким чином, ми бачимо, що багато сучасних астрономів підтримують теорію прискореного розширення Всесвіту. За припущеннями вчених, це розширення продовжиться до тих пір, поки не розпадуться скупчення галактик, галактики, зоряні системи, планети...

► *На фотографіях видно, що відстань між галактиками або галактичними кластерами безперервно збільшується. На думку вчених, це свідчить про те, що Всесвіт розширюється.*

Небесні тіла

Аллах говорить:

(Аллах — Той, Хто звів небеса без опори, яку б ви могли бачити). (13:2)

Дослідження Всесвіту показали, що в матерії, її складових і небесних тілах, зосереджена величезна енергія і що всі фізичні явища на мікро- або макрорівні пояснюються взаємодією між елементарними частинками. Сучасні вчені виділяють чотири види взаємодій між елементарними частинками і називають їх фундаментальними:

• Сильна взаємодія (ядерна взаємодія). Вона діє в масштабах атомних ядер, відповідаючи за притягання між нуклонами в ядрах і між кварками в адронах.

• Електромагнітна взаємодія. Вона визначає взаємодію між ядрами і електронами в атомах і молекулах, тому до електромагнітної взаємодії зводиться більшість сил, що проявляються в макроскопічних явищах: сили пружності, тертя, хімічний зв'язок і т. д. Електромагнітна взаємодія призводить також до випромінювання електромагнітних хвиль.

• Слабка взаємодія, або слабка ядерна взаємодія. Вона відповідає, зокрема, за бетарозпад ядра. Слабка взаємодія є короткочасною – вона проявляється на відстанях менших, ніж розмір атомного ядра.

• Гравітаційна взаємодія – найслабша з фундаментальних, проте, вона є універсальною, тобто притаманна всім видам матерії і має характер притягання.

Аллах говорить:

(Він — Той, Хто створив ніч, день, сонце й місяць. Усі вони плинуть небосхилом). (21:33)

Аллах говорить:

(Сонце плине до свого постійного місця. Так визначив Всемогутній, Всезнаючий! Ми визначили для місяця стани, доки він не стає наче стара пальмова гілка. Сонце не повинно наздоганяти місяць, а ніч не повинна випереджати день. Усі вони плинуть небосхилом.). (36:38 – 40)

► *Вир (M51, NGC 5194/5195) – галактика у сузір'ї «Гончі Пси» на відстані 37 млн. світлових років від Землі. Діаметр галактики складає близько 100 тисяч світлових років. Вона складається з великої спіральної галактики NGC 5194, на кінці однієї з гілок якої знаходиться галактика-компаньйон NGC 5195.*

Вчені вбачають у цих аятах Аллаха вказівку на те, що сонце переміщається у певному напрямку. У давнину, зокрема, до послання Корану, вважалося, що воно є статичним небесним тілом. Сучасна космологія і астрономія однозначно стверджують, що сонце дійсно рухається в певному напрямку. І всі планети в сонячній системі також переміщаються. Шлях в просторі, яким рухається наша планета – Земля –навколо Сонця; його проекція на небесну сферу називається екліптикою, і має форму еліпса.

Аллах говорить:

(Клянуся небом, по якому прокладені шляхи!). (51:7)

Арабське слово «хубук», яке в даному випадку перекладено як «прокладені шляхи», має, насправді, різні значення:

• Величне або досконале творіння: астрономи припускають, що існує близько двохсот мільярдів галактик і сім мільярдів трильйонів зірок. Кожна галактика відрізняється за розміром, формою, густиною, швидкістю, з якою вона обертається навколо своєї осі, своєю віддаленістю від нас і інших галактик, стадій розвитку, кількістю зірок і т. д.

• Прекрасне творіння, в якому все дивним чином розмірено і збалансовано. Галактики і зоряні системи у відомій нам частині Всесвіту складають всього лиш десяту частину всього Всесвіту. І між цією величезною кількістю небесних тіл, при всьому їх різноманітті, існує строгий порядок і рівновага. Який далекий від усілякої недосконалості Аллах, що створив все це і розмірив кожне Своє творіння:

(Воістину, Аллах тримає небеса й землю, щоб вони не зсунулися. А якщо вони зсунуться, то ніхто, крім Нього, їх не втримає. Воістину, Він — Лагідний, Прощаючий!). (35:41)

• Орбіти, якими рухаються небесні тіла.

В одному з аятів Корану Аллах говорить:

(Він — Той, Хто зробив сонце світилом, а місяць — світлом, визначивши йому фази, щоб ви знали кількість років і лічбу. Аллах створив це все тільки в істині! Він пояснює знамення для людей, які знають!). (10:5)

Вчені вважають, що цей аят, посланий Мухаммаду (мир йому й благословення Аллаха!) більше чотирнадцяти століть тому, вказує на природу світла, що виходить від двох небесних тіл – сонця і місяця. Сонце випромінює світло, яке виробляє саме, будучи, таким чином, гарячим тілом, що віддає тепло. Місяць же є холодним об'єктом, і, отже, світло, що виходить від нього – це відображене, холодне світло. Такого роду інформація не могла бути відома людству в епоху Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!). Це ще раз підтверджує, що аяти Корану є Словом Бога.

Атмосферний тиск

Аллах говорить у Корані:

(Кому Аллах бажає вказати прямий шлях, тому Він розкриває груди для ісламу, а кого Він бажає збити зі шляху, тому здавлює та стискає груди, ніби той підіймається на небо! Так Аллах зводить покарання на тих, які не вірують!). (6:125)

Вчені вважають, що в цьому аяті міститься ясна вказівка на те, що чим вище людина піднімається в повітря, тим важче їй дихати. Відбувається це внаслідок зменшення атмосферного тиску і зниження вмісту кисню у повітрі. Цей факт отримав своє підтвердження лише після того, як люди винайшли засоби, що дозволили їм піднятися високо в небо. Суть цього явища полягає у тому, що людина, піднявшись на висоту 8 км над рівнем моря, починає відчувати проблеми з диханням, внаслідок низького атмосферного тиску і браку кисню. Її органи отримують кисень у недостатній кількості і розвивається гіпоксія. Інша проблема, з якою може зіткнутися людина на таких висотах,

це дисбаризм або аероемболія – комплекс симптомів, що виникають за надзвичайно низького або швидко зменшуваного атмосферного тиску. Таким чином, ці дві проблеми перешкоджають нормальному функціонуванню людського організму, викликаючи синдром здавлювання грудей і утруднене дихання, що, за своєю суттю, є одним із способів самозахисту живого організму.

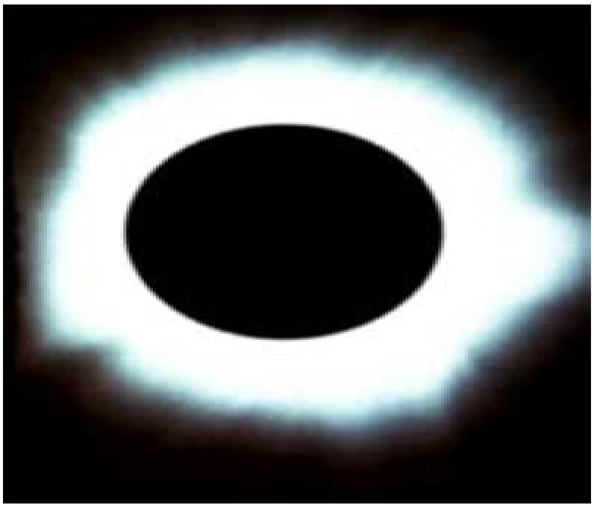
► *Астронавти використовують спеціальні пристрої, що забезпечують їм нормальне дихання на великих висотах.*

Космічна темрява і верхні шари космосу

Аллах говорить в Корані:

(Якби Ми відкрили для них небесні ворота й вони б туди піднялися, то неодмінно сказали б: «Погляди наші затьмарились, а ми зачаровані!»). (15:14,15)

Вчені вважають, що цей аят вказує на факт, який став відомий в шестидесяті роки двадцятого століття із початком ери космічних досліджень – весь Всесвіт огорнутий темрявою. Світло, що є видимим на Землі, сприймається лиш до висоти 200 км, вище цього сонце буде виднітись, як блакитний диск. Космічна темрява простягається в усіх напрямках, внаслідок дуже малого вмісту у просторі частинок води та пилу.

► Цей знімок, що зображує сонце під час затемнення, підтверджує те, що Всесвіт оповитий мороком.

► На цій фотографії представлений знімок частини Землі, яка в момент фотозйомки була освітлена сонцем. Дальній край, який ми можемо бачити, це не що інше, як частина земної атмосфери, висота якої не перевищує 200 км. Все що вище, приховує космічна темрява.

Коран і атоми

Аллах говорить:

(Якою б ти справою не займався, що б ти не читав із Корану, та яких би вчинків не коїли вони, Ми спостерігаємо за вами ще на початку дії. Те, що на землі й на небі, не сховається від Господа твого, навіть якщо матиме вагу порошинки чи менше або більше за неї. Воно міститься в Писанні ясному!). (10:61)

У цьому аяті Аллах повідомляє, що ніщо не приховано від Нього в цьому Світі, яким би малим воно не було. Ще в минулому столітті вважалося, що атом є найменшою часткою світобудови. Однак після того як люди навчилися розщеплювати атом, були виявлені ще менші частки – позитивно заряджені протони і негативно заряджені електрони.

У 1939 році німецькі вчені Отто Хан і Фрітц Страссман у Берлінському Університеті здійснили розщеплення атома урану. У майбутньому, з розвитком науки, можливо, будуть виявлені більш маленькі частки.

У сучасному світі технічний розвиток і науковий прогрес досяг надзвичайних висот, торкнувшись практично всіх сторін людського буття. Але на цьому розвиток наукової думки не зупиниться і буде, безсумнівно, продовжуватися і далі, аж до настання Судного Дня. Але яких би висот не досягло людство в своєму розвитку, воно ніколи не зможе повною мірою опанувати або хоча б наблизитися до Знання Всевишнього Аллаха і до Його Могутності.

Аллах сказав у Своїй Книзі:

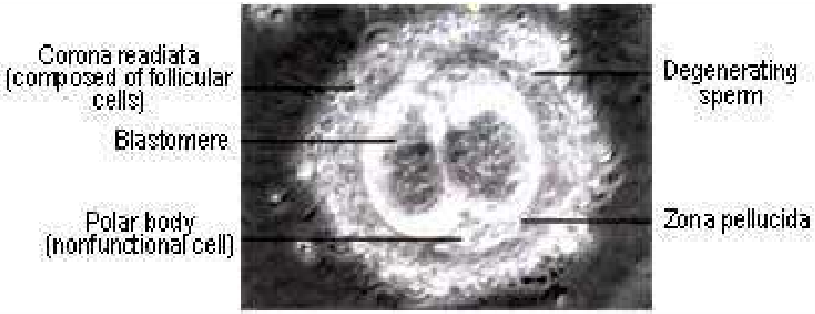
(Запитують тебе про дух. Скажи: «Дух [виникає] за наказом Господа мого. Але вам дано тільки трохи знання про це!»). (17:85)

Знання Аллаха і Його Могутність – безмежні. У попередньому аяті, Аллах ще раз наводить нам простий приклад того, наскільки велика різниця між Його Досконалим Знанням і нашим обмеженим знанням.

Деякі аспекти ембріології

Всевишній Аллах описує творіння людини в наступному аяті:

(Справді, Ми створили людину з глиняного замісу. а потім у надійному місці перетворили на краплю; потім створили з краплі кров'яний згусток, а з кров'яного згустку створили шматочок плоті. Зі шматочку плоті Ми створили кістки, а потім покрили їх м'язами. Потім Ми виростили це як нове творіння! Благословенний Аллах, найкращий із творців!). (23:12-16)

► *Дроблення зиготи*

Етапи еволюції людини:

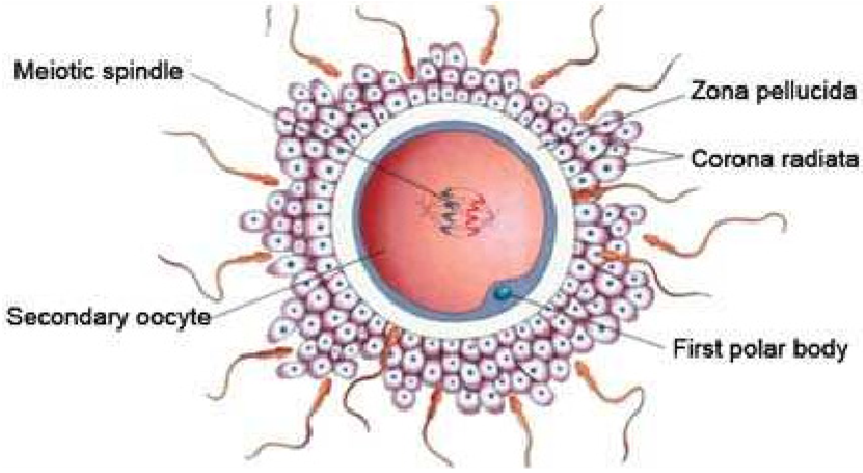
- Створення з глини. Адам (мир йому), праотець людства, відповідно до цього аяту, був створений з глини, незалежно від інших створінь, що заперечує теорію походження сучасної людини від інших видів у процесі еволюції.

Також деякі вчені вбачають у цьому аяті вказівку на послідовні стадії розвитку людського ембріона, включаючи фазу зачаття:

- Крапля (сперми): На цій стадії чоловічі статеві виділення потрапляють у піхву жінки, в результаті чого, по волі Аллаха, чоловіча статева клітина, сперматозоїд може злитися з жіночою статевою клітиною (яйцеклітиною).

Аллах Всевишній говорить:

(Воістину, Ми створили людину зі змішаної краплі сім'я, випробовуючи її, а потім дарували їй слух і зір). (76:2)

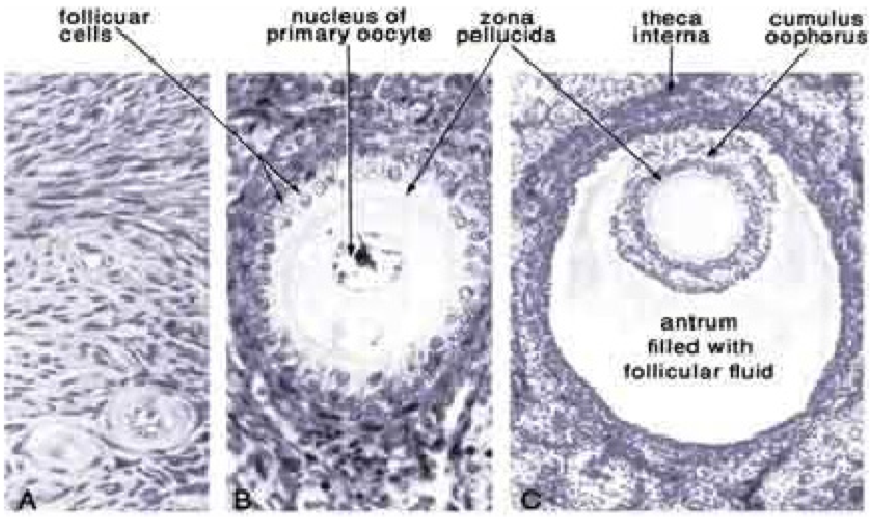

► *Схема, що ілюструє запліднення, послідовність подій, що починається з дотику сперматозоїда з цитоплазматичною оболонкою ооцита другого порядку (яйцеклітини) і закінчується змішуванням материнських і батьківських хромосом у метафазі першого мейотичного поділу зиготи. Ооцит другого порядку оточений кількома сперматозоїдами, два з яких проникли в променистий вінець. (Із роботи д-ра Кейта Мура «Розвиток людини», с. 34, 7е видання).*

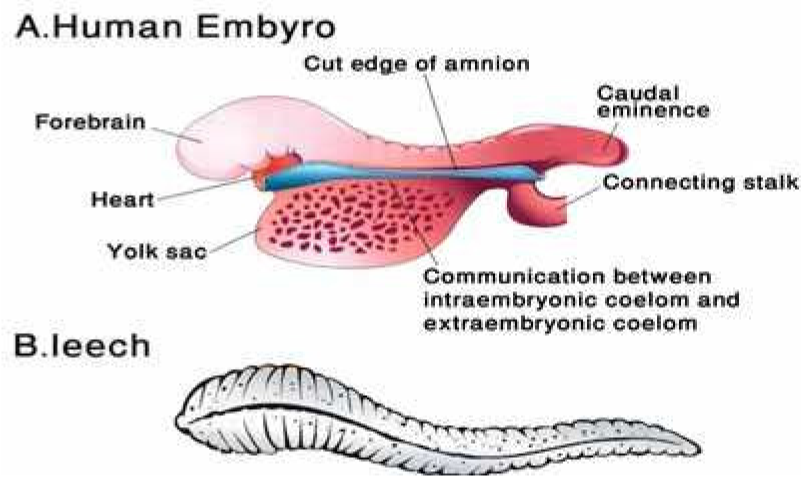
Після злиття яйцеклітини та сперматозоїда відбувається об'єднання їх генетичного матеріалу і утворюється нова клітина – зигота. Зигота, яка є однією клітиною, починає ділитися одразу після запліднення.

Спочатку з неї утворюються дві клітини, потім чотири, вісім і т.д. В результаті формується сукупність клітин – морула. Через 3-4 дні після запліднення морула переходить у порожнину матки. З цього моменту вона називається бластоцистою. Потім, по волі Аллаха, бластоциста імплантується у стінку матки, переходячи в стадію, яка описується в аяті як стадія аляка (п'явка, згусток крові), бо бластоциста на цьому етапі схожа на п'явку, що присмоктується до стінки матки. Всевишній Аллах говорить:

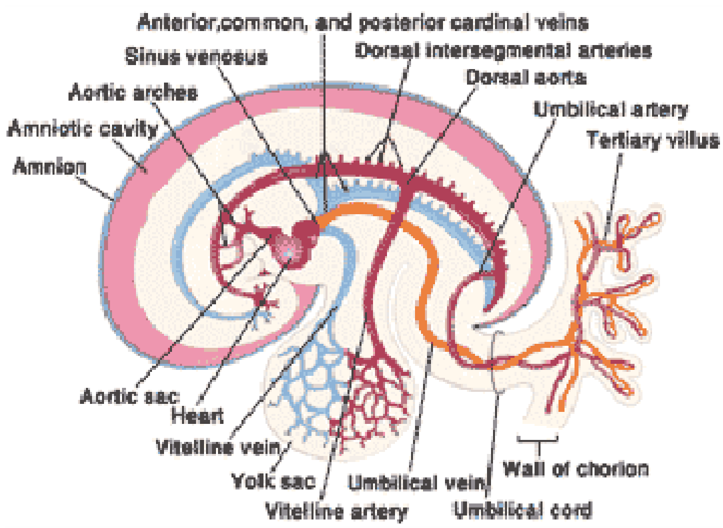
(О люди! Якщо ви сумніваєтеся у воскресінні, то ж Ми сотворили вас із землі, потім – з краплі, потім – із згустку крові, потому – з розжованого шматочка, сформованого або несформированого. Так Ми роз'яснюємо вам Істину. Ми поміщаємо в утробах те, що бажаємо, до призначеного терміну. Потім Ми виводимо вас немовлятами, щоб ви могли досягти зрілого віку. Одні з вас вмирають, інші ж повертаються в жалюгідну старість і забувають все, що знали. Ти бачиш неживу землю. Але варто Нам послати на неї воду, як вона приходить в рух, набухає і породжує усілякі прекрасні рослини). (22:5)

• Аляка (п’явка), згусток крові (що має властивість прилипати).

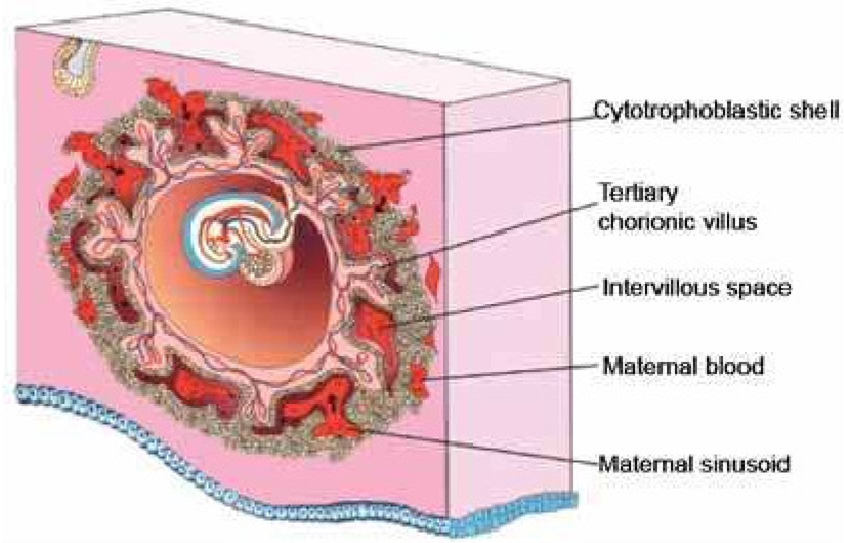

► *А. Бічна проекція ембріона (24 – 25 днів). В. Малюнок, що підтверджує існування подібності між п’явкою і людським ембріоном на стадії «Згусток крові, Аляка». (Із роботи дра Кейта Мура «Розвиток людини», с. 71, 7е видання).*

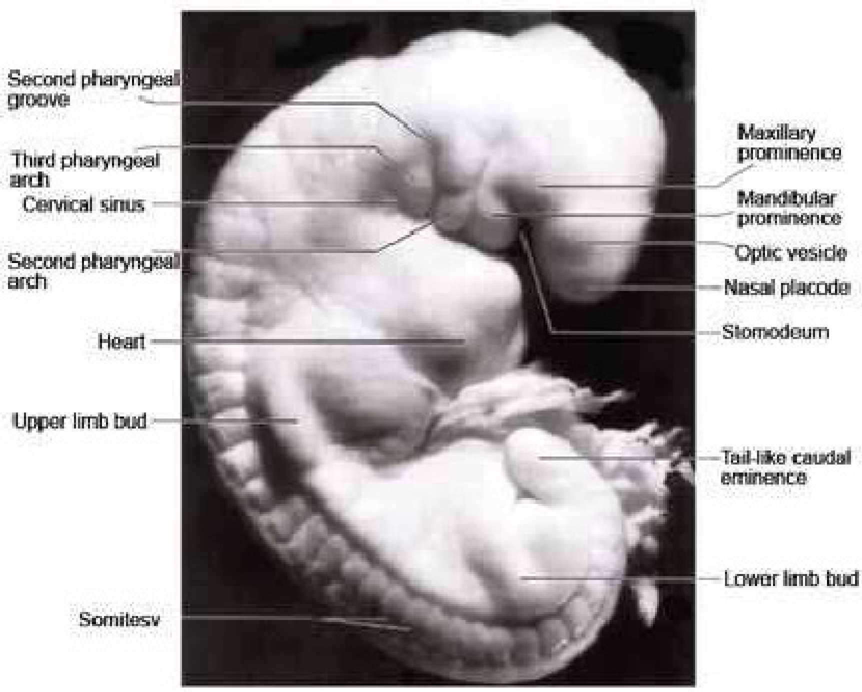
► *Схема передмордіальної (первинної) серцевосудинної системи ембріона у віці приблизно 21 дня, вигляд зліва. Зверніть увагу на проміжну стадію парних симетричних*

судин (Кейт Мур). Зовнішній вигляд ембріона і його зародкові мішки роблять його схожим на згусток крові через наявність досить таки великої кількості крові.

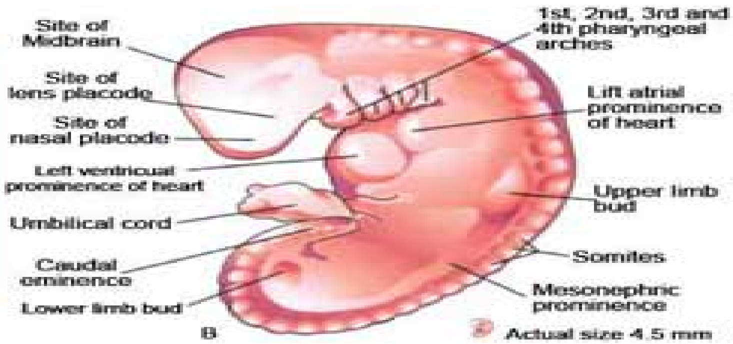
► *Розріз ембріона, що імплантувався в стінку матки (приблизно 21й день). На цій схемі ми можемо бачити, що ембріон схожий на п'явку, що присмокталася до стінки матки. Стадія «згусток крові, Аляка».*

• Розжований шматочок: описується таким чином, бо ембріон на цій стадії схожий за зовнішнім виглядом на розжований шматочок деякої речовини, на якій зберігся відбиток зубів.

► *Макрознімок людського ембріона (чотири з половиною тижня) (Кейт Мур). Дійсний розмір 4,5 мм*

► Малюнок справа: Ембріон на цій стадії зовні схожий на розжований шматочок, бо спинний сегмент ембріона нагадує відтиск зубів.

► Шматочок розжованої жувальної гумки

► Малюнок ліворуч: Подивіться на схожість між шматочком розжованої жувальної гумки і фотографією ембріона. Як могло статися, що людина, що жила 14 століть назад, надала такі вичерпні відомості про ембріон? Воістину, це божественне одкровення!

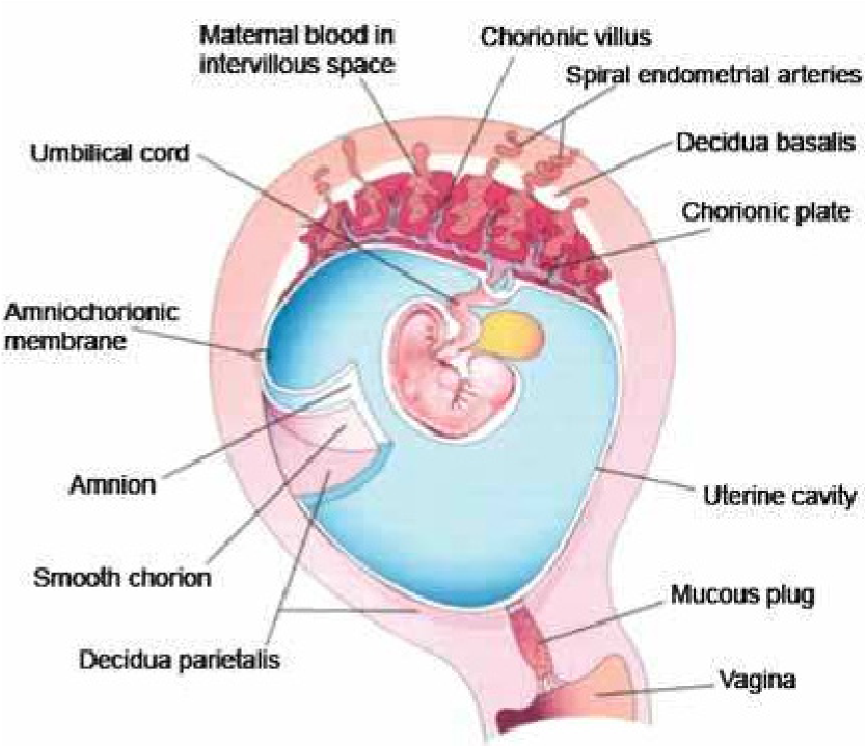
• Утворення кісток.
• Покривання кісток м'ясом.
• Перехід ембріона в абсолютно нову форму, за якої тіло стає співмірним і в нього вдихається життя.

Аллах Всевишній говорить:

(Він створив вас із єдиної душі, а потім зробив для вас дружин із вас самих. Він зіслав для вас вісім пар худоби. Він створює вас в утробах матерів ваших: одне творіння після іншого, в трьох темрявах. Такий Аллах, ваш Господь! Йому належить влада. Немає бога, крім Нього. Як же ви заблукали!). (39:6)

На думку деяких вчених цей аят вказує на те, що ембріон вкритий трьома покривами, згаданими буквально як «морок», бо вони не пропускають ні світла, ні води, ні повітря. Їх також не можна роздивитись неозброєним оком.

Доктор Моріс Букай в своїй книзі «Біблія, Коран і Наука» зазначив: «Сучасні тлумачі Корану побачили в цьому аяті три анатомічних шари, які захищають ембріон: черевну стінку, матку і оточення плоду – плаценту, ембріональні мембрани, навколоплідні води)».

► *Малюнок саггітального розрізу матки на четвертому тижні вагітності, що показує зв'язок зародкових мембран між собою, з децидуальною оболонкою і зародком.*

Також ембріон вміщується у надійному місці.

Всевишній Аллах говорить:

(Невже Ми не створили вас із мізерної рідини, вмістивши її у надійне місце, до визначеного строку? Ми визначили міру; як же прекрасно Ми визначаємо міру!). (77:20-23)

Доктор Гаррі Міллер розповідав: «Одного разу, хтось із журналістів запитав професора Кейта Мура:

«Як ви думаєте, чи могли араби в той далекий час знати про такі речі, як зовнішній вигляд ембріона і стадії його розвитку? Припустимо, вони не були вченими, але хіба не могли вони здійснювати примітивні хірургічні операції: розрізати внутрішні органи людини, а потім досліджувати їх».

Професор одразу ж звернув увагу цього журналіста на один важливий момент. Усі слайди з зображеннями ембріонів були отримані зі знімків, зроблених за допомогою сучасного мікроскопа. Він сказав: «Навіть якщо допустити, що хтось зважився на проведення досліджень у галузі ембріології чотирнадцять століть тому – він би не зміг нічого побачити!»

Ембріон, про який йдеться в аятах Корану, занадто малий, щоб побачити його неозброєним оком, тому для його огляду необхідний мікроскоп. А цей пристрій, як

відомо, було винайдено трохи більше двохсот років тому. Потім д-р Мур з часткою іронії в голосі, продовжив: «А можливо тоді, чотирнадцять століть тому, все ж існував хтось, в чиєму розпорядженні опинився мікроскоп. Він здійснив це складне дослідження, не зробивши при цьому ні однієї помилки, а потім передав свої знання Мухаммаду (мир йому й благословення Аллаха!) і переконав його розповісти про результати цього дослідження в Корані. Після чого цей «хтось» знищив прилад, зберігши таким чином свою таємницю на віки. Чи повірите ви у цю історію? Навряд, оскільки щоб довести цю сміховинну теорію, вам буде потрібно запастися переконливими доказами».

Коли його запитали: «Як же ви тоді поясните те, що ця інформація все ж з'явилася в Корані?», д-р Мур відповів: «Цьому може бути тільки одне пояснення: Коран є божественним одкровенням!»

Доктор Джеральд Гоерінгер сказав: «... цей опис випередив на багато століть результати досліджень різних стадій ембріонального розвитку, представлених у традиційній науковій літературі».

Моря і океани

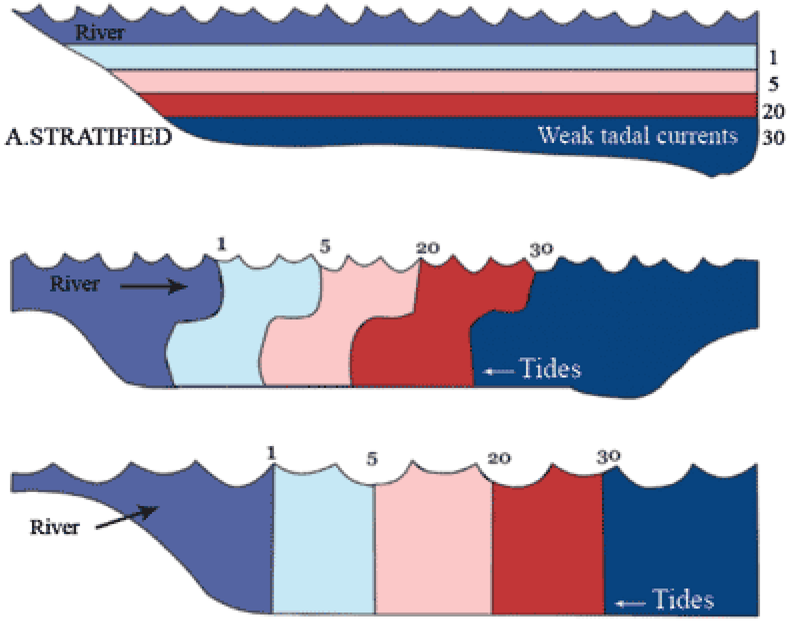
Перешкода між морями

Аллах говорить:

(Він — Той, Хто змішав дві водойми. Одна з них — приємна на смак, прісна, а друга — солона, гірка. І Він поставив між ними загорожу й нездоланну перепону!). (25:53)

Той факт, що води морів і океанів не змішуються одна з одною, був виявлений океанографами зовсім недавно. Це явище вчені пояснюють «поверхневим натягом»[26], однією з причин якого є різна щільність стичних тіл. Поверхневе натягування не допускає взаємного змішування вод, створюючи ефект існування між ними незримої перепони. Наприклад, води річки Амазонки впадають в Атлантичний океан і зберігають свої властивості навіть на відстані 200 м від берега.

[26] Поверхневий натяг у відношенні рідин – сила, що діє на одиницю довжини контуру поверхні і прагне скоротити поверхню до мінімуму при заданих об'ємах тіл.

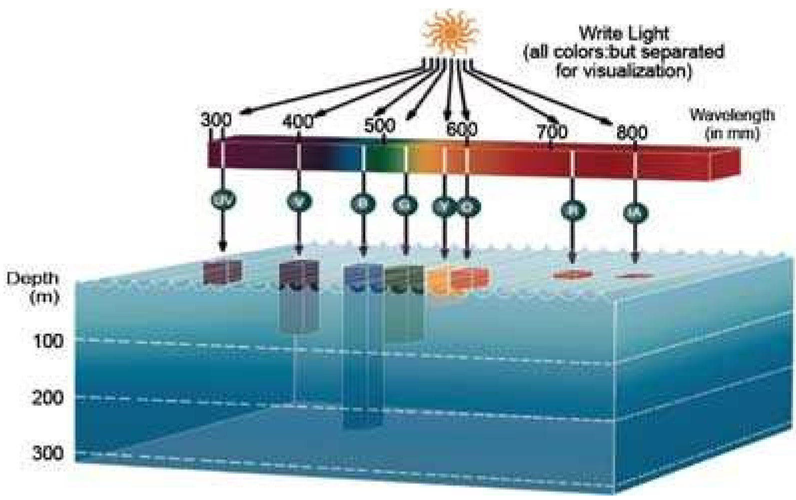

► Залежно від ступеня мінералізації води, існують три основних гідрологічних режими прибережних вод: стратифікований, частково змішаний, повністю змішаний.

Глибинний морок морів і океанів

Всевишній Аллах говорить:

(Або вони подібні до мороку в морських глибинах. Хвиля накриває їх згори, ще одна хвиля вище, а ще вище — хмара. Одна темрява над іншою! Якщо хтось витягне свою руку, то не зможе її побачити. Кому Аллах не дав світла, тому немає світла!). (24:40)

► На цій діаграмі показана глибина проникнення світлових променів в чистій океанській воді. Найбільш інтенсивно поглинається червоне світло, і тому воно має найменшу глибину проникнення, тоді як синє світло може проникати на глибину, що

перевищує 200 м. (Прикладна оптика, том 20 (177), Сміт Р.К. і Бейкер К.С., 1981 р. або http://daac.gsfc.nasa.gov/oceancolor/ scifocus / oceanColor / oceanblue.shtml)

Сучасна наука стверджує, що на великих глибинах океанів і морів царить непроглядна темрява, бо сонячне світло не може проникнути крізь водні масиви, товщина яких коливається від декількох сотень метрів до одинадцяти кілометрів. Цей факт не міг бути відомий за часів Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!), бо людство на тому етапі свого розвитку не володіло необхідними технічними засобами для дослідження морських глибин.

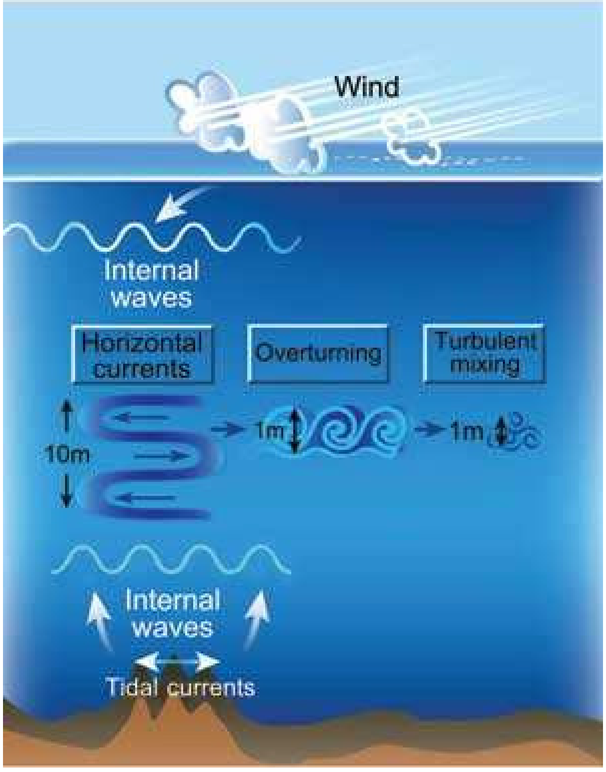
Це явище стає помітним на глибині 200 м. На цій відмітці світло фіксувати дуже важко, а нижче 1000 м воно відсутнє взагалі. Таким чином, більша частина світлових променів поглинається водою на глибині 100 м, 1% доходить до глибини 150 м, і тільки невелика частина променів, що складає 0,01%, виявляється на 200-метровій глибині.

Внутрішні хвилі морів і океанів

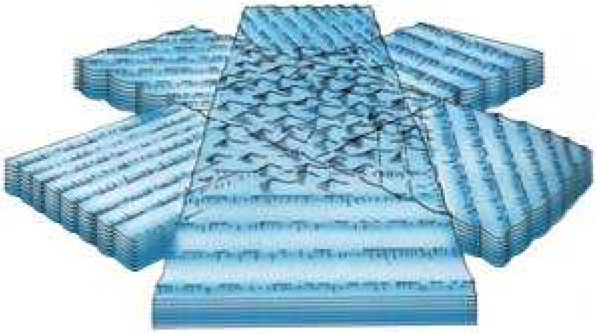
Аллах Всевишній говорить:

(Або вони подібні до мороку в морських глибинах. Хвиля накриває їх згори, ще одна хвиля вище, а ще вище — хмара. Одна темрява над іншою! Якщо хтось витягне свою руку, то не зможе її побачити. Кому Аллах не дав світла, тому немає світла!). (24:40)

Вчені вважають, що цей аят вказує на існування в морях внутрішніх хвиль. Дійсно, нещодавно було виявлено, що поряд з поверхневими хвилями морів і океанів існують внутрішні, які «мають гравітаційну природу і формуються в області вертикально-неоднорідного профілю щільності океанічної води ...». Внутрішні хвилі утворюються над глибинними течіями, оскільки останні мають велику щільність. Внутрішні хвилі поводяться так само, як і поверхневі.

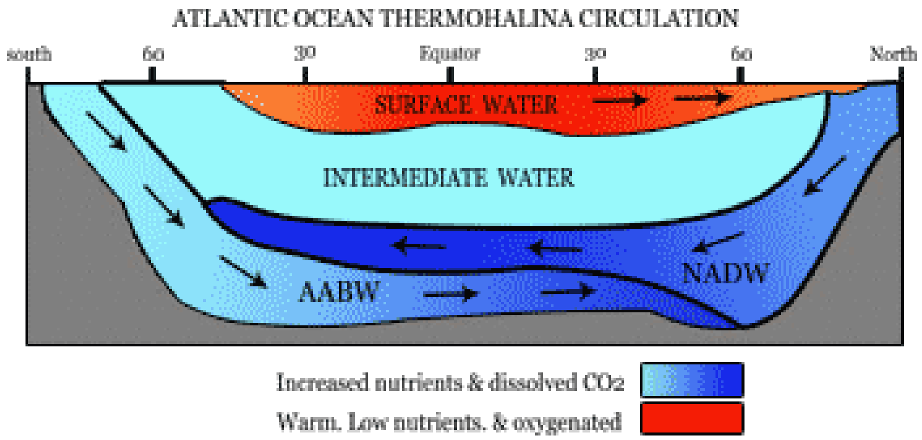

► *Внутрішні хвилі і їх участь у процесі змішування вод океану. («Океанографія», Кріс Га Ретт. Див також http://www.nature.com/nature/journal/v422/n6931/full/422477a.html)*

► *На малюнку показані внутрішні хвилі, що знаходяться між двома водними пластами різної щільності. Нижня частина хвиль відрізняється більшою щільністю, верхня – меншою. («Океанографія», Гросс, с. 204)*

Обидва види хвиль можуть розбиватися на більш дрібні і характеризуються однаковими складовими. Внутрішні хвилі невидимі для людського ока і виявляються за допомогою дослідження змін температури води або ступеня її солоності на певній ділянці.

► Основні водні масиви в океані розрізняються по температурі і ступеню солоності. Ці дві характеристики визначають щільність відповідних водних мас, які, в свою чергу відіграють вирішальну роль у термохалінній циркуляції океанів. САГВ – Північноамериканська глибинна вода. АДВ – Атлантична донна вода. Модифікована схема д-ра Стіва Хована, Університет Індіани, Пенсільванія. Відтворюється з дозволу правовласника.

Наведемо наступний приклад: вода Середземного моря тепла, солона і менш щільна, на відміну від води Атлантичного океану. Потік води із Середземного моря, впадаючи в Атлантичний океан через Гібралтарську протоку, рухається кількасот кілометрів дном океану на глибині приблизно 1000 м, зберігаючи при цьому свої основні характеристики (температуру, солоність, щільність). Таким чином, властивості середземноморської води залишаються незмінними, незважаючи на великі хвилі, що виникають в океані та існуючі там сильні течії і донні води.

Ця інформація стала відомою тільки у наш час за допомогою використання новітніх технологій і приладів, що здатні дослідити подібні явища. Пророк жив у пустельному кліматі на величезній відстані від океану і він жодного разу не перетинав океану. Той факт, що у Корані міститься така детальна інформація про це явище є безперечним доказом істинної правдивості Святого Письма.

Дощ і формування хмар

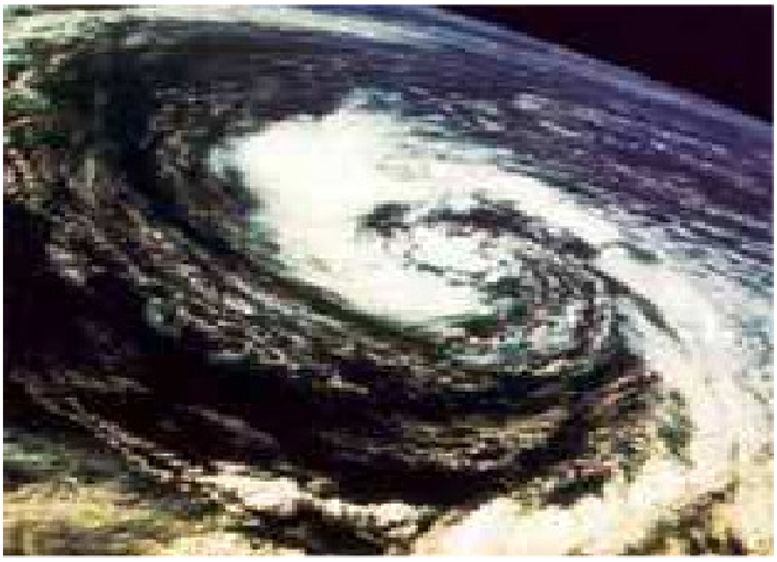
Всевишній Аллах говорить:

(Він — Той, Хто посилає вітри добрими вісниками Своєї милості! І коли вони приносять важкі хмари, Ми приводимо їх до мертвої землі, проливаємо туди воду й

пророщуємо там усілякі плоди. Так Ми воскрешаємо й померлих — можливо, ви замислитесь!). (7:57)

(Ми відіслали вітри, які запліднюють, і пролили з неба воду, якою вас напуваємо. Але ви не можете її зберегти!). (15:22)

Вчені вважають, що вищенаведені аяти Корану вказують на факти, підтверджені сучасною наукою. Вітри переміщують у атмосфері насичені сіллю частинки води, що називаються «аерозолями», які функціонують як водяні пастки і формують дощові краплі, збираючи навколо себе частинки водяної пари. Таким чином, хмари утворюються із водяної пари, яка конденсується у повітрі навколо кришталиків солі або частинок пилу. Завдяки тому, що краплі, які утворюються, надзвичайно малі (діаметром від 0,01 до 0,02 мм), хмари з легкістю переносятся повітрям.

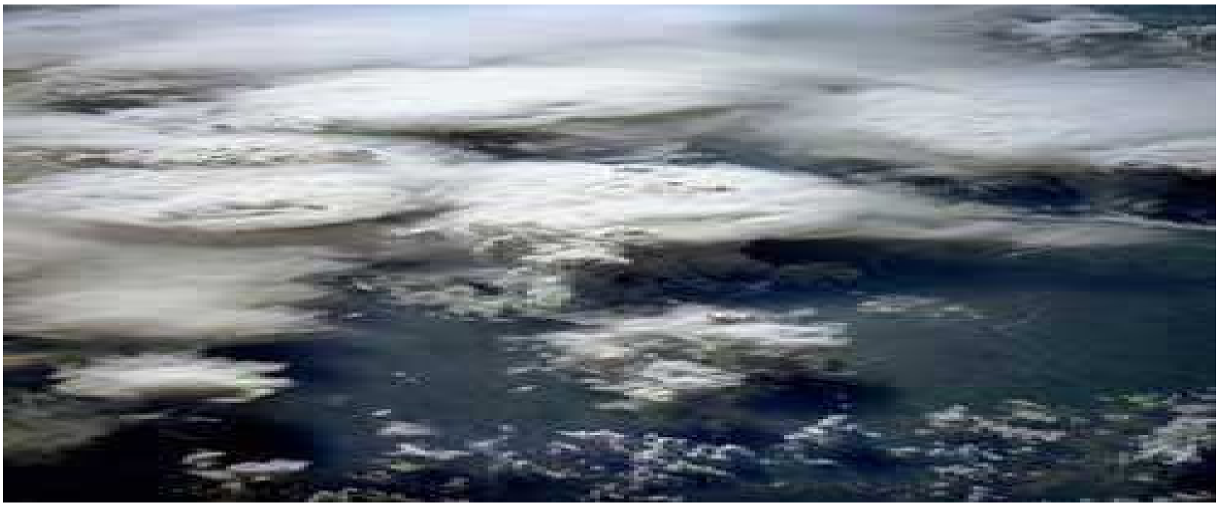
► *Фотографія атмосфери. Ясно видно хмари, а також напрямок вітрів.*

І саме за цим процесом ми спостерігаємо, коли бачимо, як небо поступово вкривається хмарами. Водяні частинки, які збираються навколо кришталиків солі і крупинок пилу, ущільнюються і перетворюються у дощові краплі. Коли ці краплі стають важчими від повітря, вони покидають хмари і випадають на землю у вигляді дощу.

Аллах Всевишній говорить:

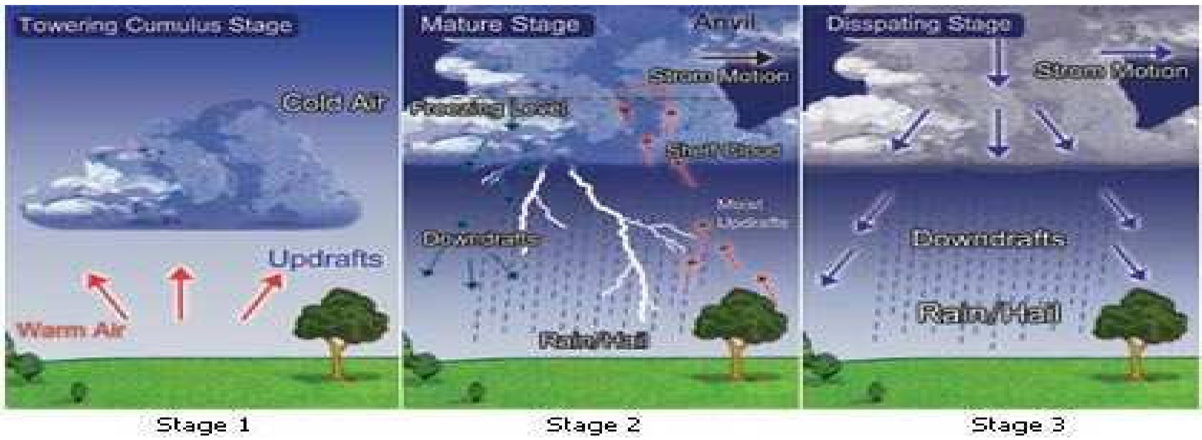
(Невже ти не бачиш, що Аллах жене хмари, потім збирає їх, нагромаджує, і стає видно, як злива виливається з-поміж них? Із гір, що на небі, Він посилає град і

вражає ним, кого побажає, і відвертає його, від кого побажає. Світло блискавок мало не позбавляє зору!). (24:43)

► *Купчасті хмари. Цей знімок зроблений із супутника NASA. На фотографії видно, як хмари збираються в певному місці, наче їх жене туди якась незрима рука.*

Процес утворення і формування дощових хмар проходить за певним сценарієм, поетапно. Нижче ми розглянемо стадії формування одного з різновидів таких хмар, які фахівці називають купчасто-дощовими хмарами:

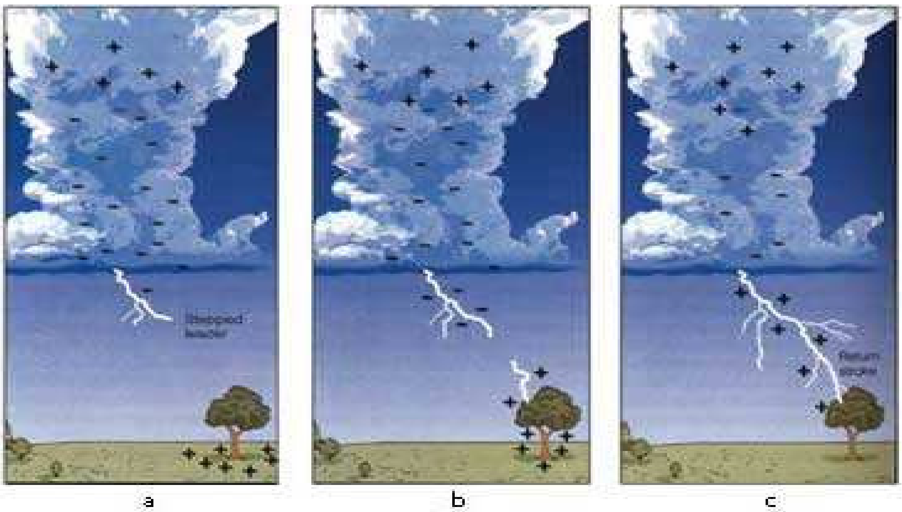

1) Дрейф. Вітер відносить хмари з місць їх формування: вони починають переміщатися, дрейфувати.

2) Злиття. Дрібні (купчасті) хмари, гнані вітром, зливаються, утворюючи велику хмару.

3) Кучкування. Всередині утвореної великої хмари посилюються висхідні потоки: зростає кількість водяної пари, що піднімається з нижніх шарів, що в свою чергу збільшує енергію кучкування. Ці процеси викликають посилення повітряного потоку, що піднімає хмару вгору, сприяють її вертикальному зростанню. Потоки повітря дуже сильні в центрі хмари і слабшають ближче до її крайової зони, що призводить до периферійного

кучкування. Внаслідок вертикального росту хмара досягає холодних шарів атмосфери, де починають утворюватися і поступово збільшуються у розмірах дощові краплі і кришталики граду. І коли висхідний потік повітря перестає утримувати краплі води і частинки граду, що стали важчими, вони починають випадати на землю у вигляді різних атмосферних опадів. Коли частинки граду, що падає, проходять крізь зону, яка містить велику кількість охолоджених крапель води і кришталиків льоду, відбувається електризація хмари. Стикаючись із частками граду, водяні краплі замерзають, при цьому виділяється латентне тепло, завдяки якому поверхня частинок граду набуває більш високої температури, ніж поверхня оточуючих кришталиків льоду.

► *Поетапний процес розвитку наземної блискавки. (А) Негативний заряд, сконцентрований у нижній частині хмари, стає достатньо великим, щоб подолати опір повітря, і ініціює появу іонізованного каналу, що отримав назву ступінчастого лідера блискавки, спрямованого до поверхні землі. (В) У міру просування лідера до землі напруженість поля на його кінці посилюється і під його дією з предметів, що виступають на поверхні землі, викидається відповідна нитка електричних розрядів, стример, що об'єднується з лідером. (С) У завершальній стадії по іонізованому лідером каналу слідує зворотній, або головний розряд блискавки, що характеризується струмами від десятків до сотень тисяч ампер, яскравістю, що помітно перевищує яскравість лідера, і великою швидкістю просування.*

Коли частинки граду стикаються із кришталиками льоду, відбувається важливе явище: електрони переміщаються із одного холодного об'єкта в інший, менш холодний. Таким чином, частки граду набувають негативного заряду. Той же ефект спостерігається, коли сильно охолоджені краплі стикаються з градинами, що падають; при цьому відбувається відколювання крихітних уламків льоду, заряджених позитивно. Ці легкі,

позитивно заряджені частинки льоду потім переносяться висхідними потоками у верхню частину хмари.

Град, падаючи вниз, додає нижній частині хмари негативний заряд, котрий, накопичується та ініціює виникнення ступеневого розряду-лідера. Як бачимо, град грає основну роль в утворенні блискавок.

Аллах Всевишній говорить:

(Грім славить Його хвалою, а також ангели, від страху перед Ним. Він посилає блискавки, вражаючи ними, кого побажає. Сперечаються про Нього, а Він — могутній у карі!). (13:13)

Деякі аспекти фізіології

Всевишній Аллах говорить:

(Воістину, в худобі для вас — повчальний приклад. Ми даємо вам пити те, що в їхніх черевах між перетравленою їжею та кров'ю — чисте молоко, приємне для того, хто його п'є). (16:66)

Моріс Букай вважає, що цей аят зачіпає деякі, раніше невідомі аспекти фізіології. Він говорить: «Щоб зрозуміти сенс цього аята з наукової точки зору, нам необхідно скористатися знаннями, що складають основу науки, яка вивчає фізіологічні процеси, що протікають у живому організмі. Утворення поживних речовин, необхідних організму, відбувається протягом усього травного тракту в результаті складних хімічних перетворень. Кінцеве розщеплення поживних речовин на найпростіші форми здійснюється в тонкому кишківнику. Звідти, у процесі всмоктування через стінки кишківника, вони потрапляють в кровоносну систему.

Відтік поживних речовин з тонкого кишківника відбувається двома шляхами: через лімфатичні капіляри і через кровоносні капіляри, які є частиною системи портального кровообігу[27].

З ворітної вени кров, що містить необхідні живильні елементи, потрапляє у нижню порожнисту вену і, пройшовши через печінку, де зазнає певних змін, повертається у

[27] Портальний кровообіг [анатомічне (vena) portae - ворітна вена] – умовна зона системи кровообігу, обмежена місцем відходження від аорти чревного стовбура і верхньої брижеєчної артерії і місцем впадання печінкових вен у нижню порожнисту вену. Є областю кровообігу печінки, шлунка, кишківника, підшлункової залози та селезінки.

кров'яне русло великого кола кровообігу. Таким чином, всі важливі для життєдіяльності організму речовини надходять в систему кровообігу організму.

Складові елементи молока виробляються молочними залозами. Всі необхідні поживні речовини, які, по суті, є продуктами травлення, постачаються в молочні залози кров'ю системою кровоносних судин. Отже, кров є засобом накопичення і доставки живильних речовин, що утворилися в кишківнику. Вона живить не тільки молочні залози, які завдяки цьому здатні виробляти молоко, але і всі інші органи.

Таким чином, ключовим моментом, що визначив весь ланцюжок процесів, спрямованих на забезпечення органів і тканин організму необхідними речовинами, є здатність крові та поживних елементів, які утворилися у харчовому тракті, зливатися воєдино, використовуючи особливі властивості стінок тонкого кишківника. Це відкриття стало можливим, завдяки досягненням сучасної хімії та фізіології, яка вивчає травну систему живих організмів. В часи Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!) такого роду факти були абсолютно невідомі людям. Я вважаю, що наукове знамення, описане в цьому аяті, не може бути плодом людського розуму, враховуючи той рівень науково-технічного розвитку, на якому знаходилися люди в епоху послання Корану».

Гори

Аллах Всевишній говорить:

(Хіба не зробили Ми землю — ложем, а гори — підпорами?). (78:6-7)

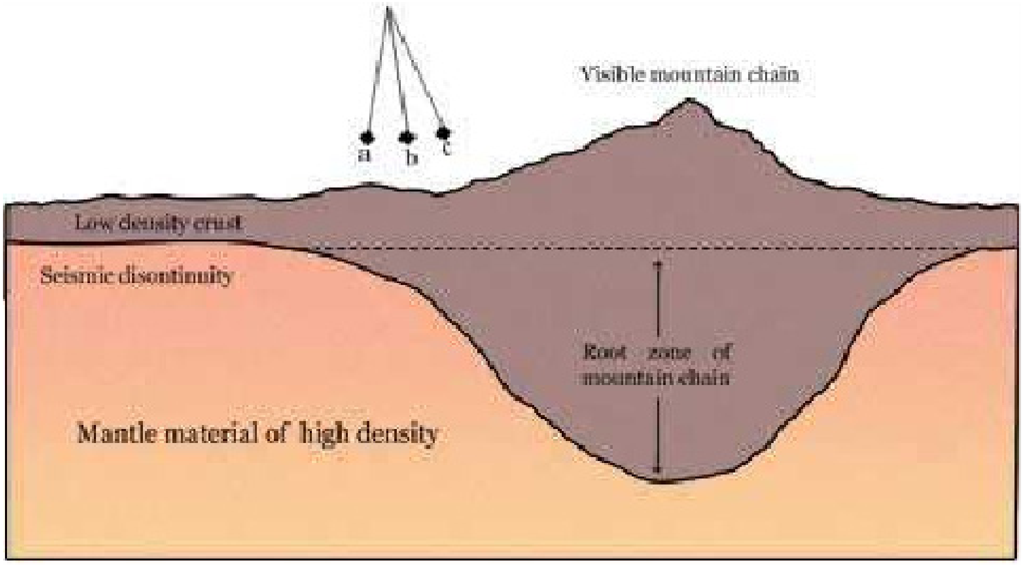
Вчені стверджують, що будова гір, подібна до «кілочків»: «Завдяки сучасним приладам стало відомо, що кожна гора має під собою «корінь», який стабілізує земну поверхню із пластами, що лежать нижче ... Умовно, гори подібні до цвяхів, що скріплюють різні дерев'яні предмети».

Факт існування у гір кореневої системи пов'язують із явищем ізостазії або ізостатичної рівноваги[28]: «У зв'язку з ізостазією, підошва земної кори тим глибше занурена в субстрат, чим товщою є кора і чим вона щільніше (важче), тому гори зазвичай мають «коріння», тобто розташовані під ними виступи кори вниз ...»

Аллах Всевишній говорить:

[28] Ізостазія, ізостатична рівновага (від грец. Isostásios – рівний по вазі), рівноважний стан земної кори, при якому вона розташовується на твердому, більш важкому субстраті таким чином, наче вона б плавала на ньому за законом Архімеда. Часто слово «Ізостазія» вживається у більш широкому і невизначеному сенсі.

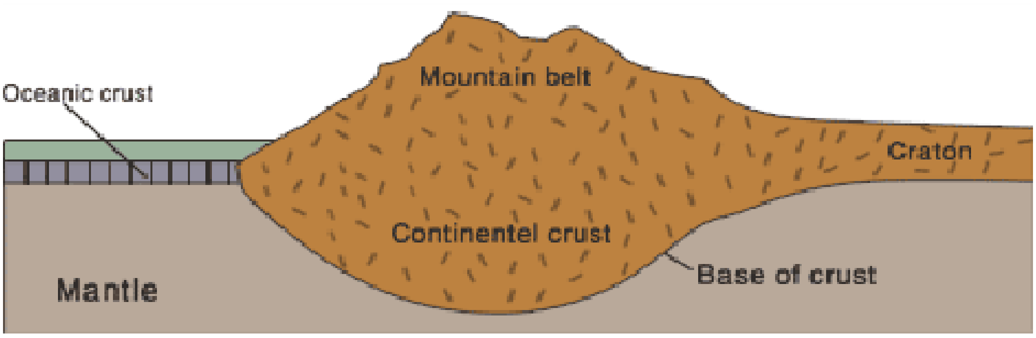
(Він поставив на землі непохитні гори, щоб вона не коливалася під вами, а також річки й дороги. Можливо, ви підете прямим шляхом!). (16:15)

► Один із способів виявлення ізостазії – спостереження відхилень схилу, як показано на цьому малюнку. (A) – Вертикальне положення схилу. Якби гори були просто вантажем, що лежить на рівномірній земній поверхні, вони повинні були б відхилятися до положення (C). Однак через те, що у них є глибокий «корінь», спостерігається відхилення тільки до положення (b). Building Planet Earth, Cattermole, с. 35. Малюнок відтворений із дозволу видавця.

Сучасні вчені стверджують, що гори розподілені землею рівномірно і впорядковано. Вони є одним з декількох факторів, що створюють на землі стабілізуючий ефект. Особливо це стосується так званих асиметричних гірських хребтів, які можна виявити на всіх континентах.

То як же могла людина, що не вміє ні читати, ні писати, будучи виходцем із народу, більша частина якого була абсолютно неписьменною, володіти такими знаннями?!

► *На малюнку зображені «коріння» гір. Деякі з таких коренів можуть простягатися на шістдесят кілометрів углиб землі.*

Вода й життя

Аллах говорить:

(Невже не бачать невіруючі, що небеса й земля були єдиним цілим, а Ми роз'єднали їх, і що Ми створили все живе з води? Невже вони не увірують?). (21:30)

Сучасна наука підтверджує, що вода є основним життєвим компонентом, з якого формується клітина. Як довели хіміки, вода – це необхідна і активно діюча субстанція, що бере участь у всіх змінах і реакціях, які відбуваються в організмі. Таким чином, вона є єдиним різновидом рідких речовин, якої потребують усі живі створіння незалежно від їхніх розмірів, починаючи від мікроорганізмів і завершуючи найбільшими представниками тваринного світу.

На сьогоднішній день вода покриває 71% земної поверхні, а решта 29% зайняті сушею. Вода є основою життя для людей, тварин і рослин. Сучасні наукові дослідження довели, що організм дорослої людини на 71% складається з води, а в організмі дитини вода становить 93%. Це вказує на те, що приблизно 80% рідини, що циркулює в організмі

людини, складає вода, а решта 20% – кров. В організмах тварин і рослин вміст води доходить до 90%.

Хто виявляє ворожість по відношенню до Ісламу і мусульман і чому?

Глянувши на світ, що нас оточує, ми, безсумнівно, зауважимо, що безліч людей ненавидить Іслам. У чому ж полягає причина їхього неприязного ставлення до цієї релігії? Якщо ми спробуємо класифікувати всіх цих людей за групами, то побачимо, що їх можна розділити за наступними категоріями:

1) Багатобожники і неосвічені люди. Вони ненавидять Іслам тому, що він забороняє багатобожжя і поклоніння кому-небудь крім Аллаха. Всевишній говорить:

(Скажи: «Невже ви наказуєте мені поклонятися замість Аллаха комусь іншому, о ви, невігласи?!») (39:64)

2) Ті, чиє єство або вроджені якості виявилися зміненими, через ті чи інші причини. Вони не люблять Іслам, тому що положення цієї релігії не узгоджуються з їх збоченою сутністю.

Аллах говорить:

(Поверни своє обличчя до релігії, як ханіф! Це — вроджена якість, із якою Аллах створив людей. Немає зміни в творінні Аллаха. Така правильна релігія, але ж більшість людей не знає!). (30:30)

3) Люди, які потопають у несправедливості і безчинствах не люблять Іслам тому, що він закликає усіх до рівності перед Законом і до справедливості.

Аллах говорить:

(Воістину, Аллах закликає до справедливості, добрих справ і підтримки родичів. Він забороняє мерзотне, відразне й нечестиве. І Він повчає вас — можливо, будете пам’ятати ви!). (16:90)

4) Ті, хто несе з собою горе і заподіює оточуючим шкоду і збитки. Їм не подобається те, що Іслам закликає до праведності, доброчинності.

Аллах говорить:

(Вони прагнуть поширити нечестя на землі, але Аллах не любить нечестивих!). (5:64)

5) Ті, хто переступають межі дозволеного. Вони ненавидять Іслам, бо він є релігією справедливості.

Аллах говорить:

(І боріться на шляху Аллаха проти тих, хто бореться проти вас. Але не виявляйте ворожості при цьому, бо ж, воістину, Аллах не любить тих, хто виявляє ворожість!). (2:190)

6) Фанатики і екстремісти також не люблять істинний Іслам, бо це релігія поміркованості, що осуджує фанатизм.

Аллах говорить:

(Ви прагнули смерті перед тим, які зустрілися з нею. І ось тепер ви бачите її на власні очі!). (2:143)

7) Люди, яких здолала хіть і розпуста, противляться Ісламу, бо він є релігією чистоти і цнотливості.

Аллах говорить:

(І не наближайтеся до перелюбу. Воістину, це — мерзота, шлях ганебний!). (17:32)

8) Люди, які стали рабами мирських благ. Вони противляться Ісламу, бо він є релігією братської любові, взаємодопомоги і милосердя, і, будучи таким, забороняє експлуатувати людські слабкості і нужду.

Аллах говорить:

(Не пожирайте незаконно майна одне одного та не підкуплюйте суддів, щоб свідомо, шляхом гріха, привласнити частину майна інших людей!). (2:188)

9) Ті, які вважають себе обраними і зневажливо відносяться до решти людей, не люблять Іслам, бо це релігія рівності, що бореться із з упередженостями і будь-якими формами расизму.

Аллах говорить:

(О ви, які увірували! Воістину, Ми створили вас із чоловіка та жінки і зробили вас народами та племенами, щоб ви знали одне одного. Воістину, найшанованіші з-

посеред вас перед Аллахом — найбільш богобоязливі! Воістину, Аллах — Всезнаючий, Всевідаючий!). (49:13)

Особливості Ісламу і його чесноти

Будучи останньою божественною релігією, Іслам, природно, володіє певними відмінними рисами і чеснотами:

• Іслам – остання релігія Бога, послана людству.

• Він визнає всіх Посланців Аллаха, в той час, коли іудеї відкидають Ісуса, а християни – Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!). Мусульмани ж визнають Мойсея, Ісуса і всіх інших пророків Аллаха, мир їм усім.

• В Ісламі людина підтримує постійний зв’язок зі своїм Господом, незалежно від обставин і місця.

• Іслам – це релігія, яка не була і не буде спотворена або змінена. Гаррі Г. Дорман писав: «Він (Коран) є дослівним одкровенням Бога, продиктованим Мухаммаду (мир йому й благословення Аллаха!) Гавриїлом, і він досконалий у кожній своїй літері. Це вічне, неминуще чудо, яке свідчить саме за себе і за пророцтво Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!), посланця Всевишнього. Божественність Корану проявляється як в стилі, настільки досконалому і піднесеному, що ні люди, ні джини не змогли дати світу хоча б одну главу, подібну найменшій сурі, так і в постулатах, що містяться в ньому, пророцтвах і, на диво, точній інформації, яку Мухаммад, що не вмів ні читати, ні писати, не зміг би зібрати самостійно».

• Іслам – релігія, яка охоплює, як матеріальну, так і духовну сторону людського буття. Вона регулює практично все, навіть найменші дрібниці. Абдур-Рахман ібн Зейд розповів, що якось, хтось запитав Сальмана: **«Ваш Пророк навчив вас усього, навіть того, як справляти потребу?» Сальман відповів: «Звичайно. Він заборонив нам повертатися обличчям до Кибли під час справляння потреби, або підмиватись правою рукою, або використовувати менше трьох каменів, або використовувати кістки або послід, що висох (щоб очиститися після справлення)»** (Муслім).

Томас В. Арнольд сказав: «Відчуття справедливості – один з найпрекрасніших ідеалів Ісламу. У цій релігії я дійсно виявив ті ж діючі життєві принципи, про які йдеться у Корані. І ці принципи – не містичний, а практичний кодекс поведінки на кожен день, придатний для всього світу ...»

• Іслам в повній мірі задовольняє фізичні і духовні потреби людини. Він відкидає ігнорування якого-небудь одного з цих двох аспектів.

• Іслам не суперечить розуму та людському єству.

• Іслам – релігія для всіх людей, незалежно від їхньої освіти, місцеперебування і епохи, в яку вони живуть. Це відрізняє його від попередніх релігій, які призначалися для певного народу і посилались в певний час. Наприклад, іудеєм може бути тільки той, хто народився євреєм. А Ісус, якого обожнюють християни, був посланий племенам Ізраїлевим, про це навіть йдеться в їхньому Писанні: «Я був посланий загиблим овечкам дому Ізраїлевого ...»

«О закутаний! Вставай та застерігай! Звеличуй Господа свого!» (74:1-3).

«

► *Ця копія Корану, виконана на папірусі позолоченими літерами, свідчить про те, яку велику увагу приділяли мусульмани збереженню Священної Книги.*

• Іслам – це універсальна релігія, придатна для кожної людини, в який би час вона не жила, незалежно від її раси або мови.

Аллах говорить:

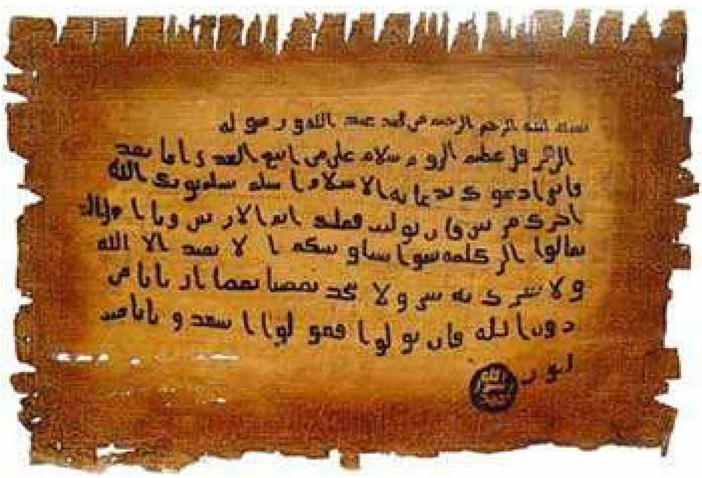
(Ми відіслали тебе до всіх людей як доброго вісника й застерігача, але ж більшість людей не знає!). (34:28)

У цьому аяті Всевишній наказує Своєму посланцю відкрито проповідувати Іслам, і Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) виконав це веління, закликавши свій народ до поклоніння Єдиному Богові. На цьому шляху посланець зазнав безліч негараздів, але завжди залишався непохитним, зберігаючи при цьому надзвичайну доброзичливість. Він направив послання декільком царям того часу, серед яких були імператор Візантії, правителі Персії та Абіссінії і закликав їх до Ісламу. Якби релігія Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!) не була універсальною, всезагальною, хіба став би він закликати до Ісламу людей, що живуть в різних частинах світу? І хіба став би він так сильно ризикувати, якщо б не повеління Всевишнього донести це божественне послання до

всього людства? Не забувайте, що кожен з царів, яким він відправив послання, володів у той час великою владою і численним, добре підготовленим військом.

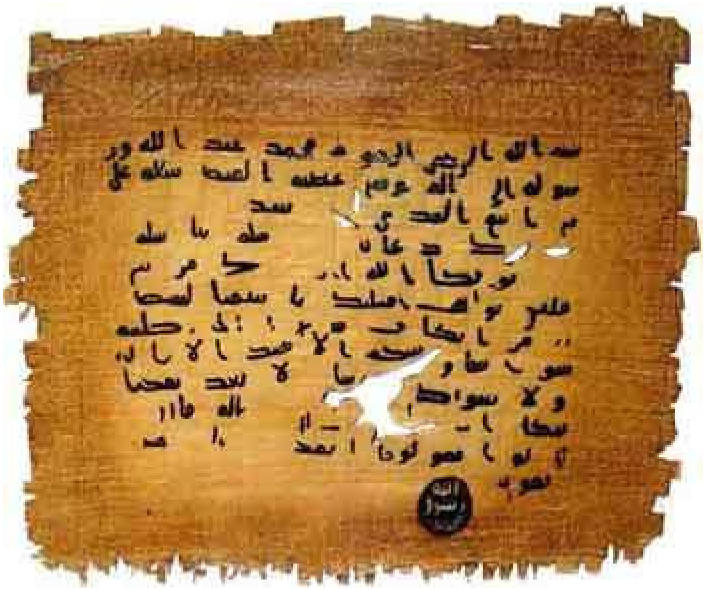

► *Переклад: «З іменем Аллаха, Милостивого, Милосердного. Від Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!), посланця Аллаха, Негусу, Правителю Абіссінії. Мир тим, хто ступив на шлях Істини. Хвала Аллаху! Немає божества, гідного поклоніння, крім Нього, і я свідчу, що Ісус син Марії – дух, створений Аллахом, і Його Слово, послане Марії, цнотливій, праведній, і тій, що (дивним чином) зачала Ісуса. Аллах створив його, як створив Своєю Рукою Адама. Я закликаю тебе поклонятися одному Аллаху, не надаючи Йому співтоваришів, підкоритися Його велінням і піти за мною, і увірувати в те, що було відкрито мені, бо я – посланець Аллаха. Я закликаю тебе і твій народ увірувати в Аллаха, Всевишнього. Я свідчу, що довів до вас моє послання. Я закликаю прислухатися до моїх слів і прийняти їх. Мир тим, хто ступив на шлях Істини».*

► *Переклад: «З іменем Аллаха, Милостивого, Милосердного. Від Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!), сина Абдулли, посланця Аллаха, Гераклу, імператору Візантії. Мир тим, хто ступив на шлях Істини. Я закликаю тебе до Ісламу. Прийми Іслам*

і ти спасешся – Аллах обдарує тебе подвійною нагородою. Якщо ж ти відторгнеш послання Аллаха, то відповідатимеш за гріх тих, хто пішов за тобою, [бо сказано в Корані]: «Скажи: «О, люди Писання! Давайте прийдемо до єдиного слова для нас і для вас, про те, що ми не будемо поклонятися нікому, крім Аллаха, не будемо долучати до Нього ніяких співтоваришів і не будемо вважати одне одного панами поряд із Аллахом». Якщо ж вони відвернуться, то скажіть: «Свідчіть, що ми є мусульманами»».

► *Переклад: «З іменем Аллаха, Милостивого, Милосердного. Від Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!), сина Абдулли, посланця Аллаха, Мукавкасу, правителю християн Єгипту. Мир тим, хто ступив на шлях Істини. Я закликаю тебе до Ісламу. Прийми Іслам і ти спасешся – Аллах обдарує тебе подвійною нагородою. Якщо ж ти відторгнеш послання Аллаха, то відповідатимеш за гріхи тих, хто пішов за тобою, [бо сказано в Корані]: «О, люди Писання! Давайте прийдемо до єдиного слова для нас і для вас, про те, що ми не будемо поклонятися нікому, крім Аллаха, не будемо прилучати до Нього ніяких співтоваришів і не будемо вважати одне одного панами поряд з Аллахом». Якщо ж вони відвернуться, то скажіть: «Свідчіть, що ми є мусульманами»».*

Як стати мусульманином?

Щоб стати мусульманином не треба чинити якихось незрозумілих і утомливих ритуалів, виконуваних в особливому місці або в колі певних осіб. В Ісламі людина звертається до свого Господа напряму, без усіляких посередників. Таким чином, той, хто повірив у істинність Ісламу може увійти в його лоно, засвідчивши, що немає божества, гідного поклоніння, крім Аллаха, і Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) – посланець Аллаха. Щиро вимовивши це свідчення – «Ля іляха ілляллах, Мухаммад (мир

йому й благословення Аллаха!) – расулюллах», людина починає нове життя, і її попередні гріхи стираються.

Аллах говорить в Священному Корані:

(Окрім тих, хто покаявся, увірував і робив добро. Аллах замінить їхні лихі вчинки на добрі справи. Аллах — Прощаючий, Милостивий!). (25:70)

Що стосується людей Писання, що прийняли Іслам, то Аллах приготував для них подвійну нагороду: за те, що вони увірували в свого посланця, потім увірували в пророка Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!) і були терплячі і щирі у пошуках Істини.

Аллах говорить:

(Ті, кому Ми дарували Писання раніше, вірують у нього. Коли їм читають його, то вони говорять: «Ми увірували в нього. Це — істина від Господа нашого! Ми ще раніше були віддані [Йому]!» За своє терпіння вони отримають подвійну винагороду. Вони відвертають зло добром і жертвують із того, чим Ми наділили їх). (28:52-54)

Посланець Аллаха дарував прощення тим, хто прийняв Іслам від їхнього Господа, сказавши:

«Іслам стирає всі попередні гріхи ...» (Муслім).

Висновки

Іслам, який є останньою божественною релігією, досконалий у всіх його аспектах. Він уособлює собою звід досконалих правил, що регулюють життя мирське і життя наступне, вічне. Ви можете знайти недоліки в поведінці будь-якого мусульманина, але знайте, що до Ісламу ці недоліки не мають ніякого відношення. Причиною появи цих недоліків є неуцтво в питаннях своєї релігіі або слабкість віри. Тому, щоб бути об'єктивним, не судіть про Іслам по тим негативним якостям, які ви знаходите в його прихильників.

Хотілося б, щоб ця невелика праця стала для Вас ключем до пізнання Істини. Однак, щоб продовжити вивчення Ісламу, ми рекомендуємо виконати наступне:

1. Звільніться від упереджень;

2. Ступайте на цей шлях з щирим наміром пізнати Істину, а не для того, щоб вишуковувати недоліки;

3. Міркуйте об'єктивно, і не слідуйте сліпо за чужими думками, які часто збивають із правильного шляху.

Аллах говорить:

(І коли їм кажуть: «Ідіть за тим, що зіслав Аллах», то вони відповідають: «Ні! Ми йдемо за тим, із чим знайшли своїх батьків!» Невже так буде й тоді, коли шайтан покличе їх у пекельний вогонь?). (31:21)

Хвала Аллаху, Володарю Всесвіту!
Нехай благословить Аллах свого Пророка і його господарство та оберігає його.

Список літератури та коментарі

1. Уїльям Монтгомері Уотт (англ. William Montgomery Watt; 14 березня 1909 — 24 жовтня 2006) — арабіст, заслужений професор Единбурського університету і автор числених робіт з історії, філософії і культури Ісламу.

2. Майкл Х. Харт (англ. Michael H. Hart, народився 28 квітня 1932 в м. Нью-Йорк) — американець єврейского походження, відомий астрофізик, автор трьох робіт з історії. Однією із найвідоміших його праць є книга «Сто великих людей».

3. Анні Вуд Безант (1 жовтня 1847 — 20 вересня 1933) — прихильниця теософізму, активно боролась за права жінок, закликала до встановлення самоуправління в Індії.

4. Д-р Моріс Букай: довгий час був головою кафедри хірургії в Паризькому університеті.

5. Хаскінз, Чарльз Гомер, 1870–1937, американський історик, визнаний експерт із історії середніх віків.

6. Wiliam H. Allen, Editor,Dictionary of Technical Terms for Aerospace Use, First Edition, National Aeronautics and Space Administration, Washington, D.C., NASA SP-7,1384H (1965G.) (5,6).

7. Дафферін (Dufferin), Фредерик, Темпл Гамільтон, Темпл Блекеуд, маркіз (1826–1902) — англійський державний діяч і дипломат, ліберал, генерал-губернатор Канади (1872–1878), віце-король Індії (1884–1888).

8. Speeches Delivered in India, Лондон 1890, с. 24.

9. Emotions as the Basis of Civilization, London, 1928, с. 265, 269.

10. «Islam — Her Moral and Spiritual Value», Лондон, 1927, с. 20–21.

11. G. Lemaître (1927). «Un Univers homogène de masse constante et de rayon croissant rendant compte de la vitesse radiale des nébuleuses extragalactiques». Annals of the Scientific Society of Brussels 47A: 41. (Translated in 1931) «A homogeneous universe of constant mass and growing radius accounting for the radial velocity of extragalactic nebulae». Monthly Notices of the Royal Astronomical Society 91: 483–490. Astronomy and Cosmonogy, Sir James H. Jeans, p. 15.

12. Сер Джеймс Хопвуд Джинз (11.09.1887—16.09.1946), відомий англійский астроном, фізик і математик.

13. Astronomy and Cosmonogy, Sir James H. Jeans, с. 15.

14. В.Сліфер, звіт, представлений американському товариству астрономів (1915).

15. Едвін Пауел Хаббл (англ. Edwin Powell Hubble, 20 листопада 1889 — 28 вересня 1953) — знаменитий американський астроном.

16. Edwin Hubble (1929). «A relation between distance and radial velocity among extra-galactic nebulae». Proc. Nat. Acad. Sci. 15: 168–173.

17. «Фундаментальні взвзаємодії», І. Л. Бухбіндер (Томський державний педагогічний університет), опубліковано в Соросовському освітньому журналі, № 5, 1997 г.

18. http://www.esa.int/esaSC/SEM75BS1VED_extreme_0.html

19. Малкін В.Б. і Черняков І.Н., Висотна гіпоксія; Авіаційна медицина, під. ред. Н.М. Рудного та ін., с. 25, М., 1986.

20. Абдуль-Ахад Омар, Канада. Колишній християнський священик, теолог, що прийняв Іслам.

21. Проф. Кейт Мур – всесвітньо визнаний спеціаліст із ембріології. Колишній президент Канадської Асоціації анатомів і голова кафедри «Анатомії і Клітинної Біології», Університет Торонто.

22. Д-р Джеральд Гоерінгер — викладач «Медицинської Ембріології» і ад'юнкт-професор кафедри «Біології Клітин»; Медицинський Факультет, Униерситет Джорджтауна, Вашингтон, США.

23. Oceans, Elder & Pernetta, с. 27. Див. також: Oceans, Day, Trevor, с. 46–47.

24. Дослідження інституту прикладної фізики РАН, http://www.iapras.
ru/science/din_vo2.html

25. «Earth Science», Tarbuck, Edward J., Lutgens, Frederick J, с. 509–525. Див. також «Mountain Meteorology», Whiteman, David C., с. 100–116.

26. «The Atmosphere». Anthes, Richard A., John J. Cahir, Alistair B. Fraser, Hans A. Panofsky, с. 269. Див. також: «The Elements of Meteorology», Miller & Thompson, с. 141–142. Див. також: Earth Science Today, Murphy, Brendan, Nance, Damian, с. 346.

27. Моріс Букай, «Біблія, Коран і Наука».

28. «Earth», Press and Siever, с. 435. Див. також: «Earth Science», Tarbuck and Lutgens, с. 157. Див. також: «Earth Science Today», Murphy, Brendan; Nance, Damian, с. 107.

29. Артем'єв М. Е., Ізостазія, «Земля і Всесвіт», 1970, № 3. Див. також: електронна БСЕ, стаття 26687 або http://bse.sci-lib.com/article051993.html

30. «The Geological Concept of Mountains in the Qur'an», El-Naggar, с. 5. Див. також: «World of Earth Science», розділ «Mountain Chains».

31. «Towards Understanding Islam», с. 3.